

ଶ୍ରୀ ମହାପାତ୍ର
ଅମୃତ ଅନୁଭବ

ଅମୃତ ଅନୁଭବ

ପ୍ରକ୍ଳଦ ପ୍ରସଙ୍ଗ

୩

ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାଥଙ୍କ ଲିଳା ଯେତିକି ବିଚିତ୍ର ,
ସେତିକି ରହସ୍ୟମନ୍ୟା ସେହି ବିଚିତ୍ର, ବିଶ୍ଵାସ ଓ ଅବୋଧ
ରହସ୍ୟକୁ କେହିକେବେ ଭେଦ କରିପାରି ନାହାନ୍ତି ହେଲେ
ତାଙ୍କୁ ଡାକିଲେ ସେ ଡାକ ଶୁଣନ୍ତି ସେହି ଅମୃତ ଅନୁଭବର
କଥାରୁ କିଛି...

ଅମୃତ ଅମୃତର

ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାଥଙ୍କ ଲିଳା ଯେଉଁକି ବିଚିତ୍ର ,
ସେହିକି ରହସ୍ୟମୟା ସେହି ବିଚିତ୍ର , ବିଶ୍ଵମୟ ଓ
ଆବୋଧ ରହସ୍ୟକୁ କେହିକେବେ ଭେଦ କରିପାରି
ନାହାନ୍ତି ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଭକ୍ତଙ୍କ ମନକଥା
ଜାଣି ମହାପ୍ରଭୁ ସେପରି ତାଙ୍କର ଇନ୍ଦ୍ରାକୁ ପୂରଣ
କରିଥାନ୍ତି ସେମିତି କେଡ଼ୋଟି ଅମୃତ ଅନୁଭୂତି
ସମ୍ପର୍କରେ ..

ଦ୍ୱାତାୟ ସେମିକୁଣ୍ଠ ଛାପ୍ରା । ସେହି କାଳରାତ୍ରରେ ମୋରି ସାମନାରେ ସାତକଣ
ସହପାଠୀ ସମେତ ମହାବିଦ୍ୟାକଲୟର ତେରଜଣ ଛାପ୍ରା ମୃତ୍ୟୁରଣ କଲେ ।
ଏକ ସ୍ଵର୍ଗକାର ଘଟଣାକ୍ରମରେ । ସେବିନ ସେ କାଳରାତ୍ରରେ ମୃତ୍ୟୁକୁ ମୁଁ ଖୁବ
ନିକଟରୁ ଦେଖୁପାରିଥିଲି । ଭଡ଼ିଆ ଗୁରୁତ୍ୱା ଓ ବ୍ୟବସାୟଙ୍କ ସହ ମିଶି ପୋଲିସ୍
ଚଳାଇଥିଲା ସଂହାର ଲାକା । ଶେଷରେ ଭାକୁରୀ ରିପୋର୍ଟ ଆସିଥିଲା— all
have died before drown' ସେତେବେଳର ଜୀବାୟ ସମ୍ମାପନକୁରେ
ଏହା ଥିଲା ସେମିନର ପ୍ରମୁଖ ଘଟଣା । ଶେଷାଢ଼ିକୁ ବୋଧେ ମରିବା ପାଇଁ
ମୋର ପାଇଁ ପଡ଼ିଲା । ଛୁଟିଗ ମତେ ବି ମାରି ପାଞ୍ଚର ବାନେଲରେ ପକାଇ
ଦେଇପାରନ୍ତି । କାରଣ ମୋ ସମନାରେ ଚାଲିଛି ସଂହାର ଲାକା । ଆଗନ୍ତୁ ଯିବି
ନା ପଛକୁ ଯିବା ଉଚିତ ତାହା ମୁଁ ପିଲା କରିପାରୁ ନ ଥିଲି । ସେହି ରାତିର ଦ୍ୱାତାୟ
ପ୍ରହରରେ ଏ ପଳକହାନ ନେତ୍ରେ ମହାପ୍ରଭୁ ଯଦି କୃତ୍ତବ୍ୟ ରଖ ନ ଥାନ୍ତେ
ତେବେ ସେବିନର ମରଣ ତାଲିକାରେ ମୋ ନାମ ଗୁଡ଼ି ହୋଇଯାଇଥାନ୍ତା ।
ମୋ ସାଙ୍ଗାମନିକର ମୋ ଆଗରେ ମୃତ୍ୟୁ ହେବାପରେ ମୁଁ ଏକୁଟିଅ ।
ଉପରେ ଆକାଶ, ତଳେ ମାଟି ଡଢ଼ା ଆଉ କିଣି ଦିଶୁ ନ ଥାଏ । ମନେମନେ
ନିରାପଦ ଜାଗା ଖୋଜୁଥାଏ ନିଜକୁ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ । ଆଠପୁଅ ଉଚ୍ଚତାର
ସିନେମାହଳ ପାଚେରି ଡେଲ୍‌ମିବାର ମଧ୍ୟା କଲି । ବାରମ୍ବାର ଡେଲ୍‌ମିବାର
ତେଣୁକରି ବିଫଳ ହେଉଥିଲି । ମରଣ ଖୁବ୍ ନିକଟର ହୋଇଆସୁଥିଲା ।

ଘାତକମାନଙ୍କ ହାତରେ ମାରଣାସ୍ତ ଥିଲା । କ୍ରମେ ସେମାନେ ପାଖେଳ
ଆସୁଥିଲେ । ମନେପଡ଼ିଗଲେ ମହାବାସ୍ତ ହାତ ଚେକିଦେଲି । ଆଖୁର ଲୁହୁ
ଗୋହୁଥିଲା । ଦେଖୁଣି ସାତେ ୪ମୁଦ୍ରା ଅଧିକ ହେବ କଳା ମନମତ
ଚେହେରା ସୁନ୍ଦର ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟର ମଣିଷଟିଏ । ହାତରେ ଉଜା ଠେଣ୍ଟେ ଧରି ମୋ
ଆଡ଼କୁ ମାଟିଆସିଲେ । ସେତେବେଳେ ବିକଳ ହୋଇ ପାଚେରି ଡେଙ୍ଗାର
ଶେଷତେଷ୍ଠା କରୁଥାଏ । ଲୋକଟା ସିଧା ଆସିଲା ମୋ ଅଣ୍ଟା ପାଖେଳେ ହାତ
ଦେଇ ପାଚେରି ପାରି କରେଲେଦେଲା ମତେ । ସେତେବେଳେ ଲୋକଟା
ମତେ କ'ଣ କହିଲା । ସେବନନ୍ଦ ଯେତେ ମନେପକାଇଲେ ମଧ୍ୟ ଟିକସେ
ମନେପଢ଼ନ୍ତି । ଖାଲି ମନେପଢ଼ୁଛି ପଦେକଥା-ପାଠ ପଡ଼ିବାକୁ ଆସିଥିଲୁ
..ବଦ୍ଧାସ ଲଡ଼କା । ମୋତେ ଲୋକଟା ଅଣେଡ଼ିଆ ଭଳି ଲାଗିଲା ॥
ଲୋକଟା ଚେକ ଲୁଚି ପିଷିଥିଲା । ଆରପାଖୁ ଯାଇ ଲୁଚିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲି ॥
କ୍ରମେ ରାତିର ବୟସ ବଢ଼ିଗଲିଥାଏ । ବର୍ବର ସଂହାର ଲୀଳା ରଚାଉଥିବା
ପାତକମାନଙ୍କ ଆଖୁରେ ମୁଁ ପଢ଼ିଲା ବେଳକୁ ସିଲୁବା ପାଟିଆସିଲାଣି ॥
ପାଚେରିରେ ଥିବା ଜଳାବାଗେ ବାହାରକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ମନ ହେଲା ॥
ଦେଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁବାକୁ ହଠାତ୍ କୋଡ଼ିତ ଥିଲେ ପଢ଼ିଶି/ଟିରିଶି
ଜଣ ଲୋକ ମାରଣାସ୍ତ ଧରି ମତେ ଘେରିଗଲେ । ତା'ପରେ ଆକ୍ରମଣ
କରିଗଲିଲେ । ଥରଟେ ଦେଖୁଣି ଦୁଇଜଣ ଲୋକ ମତେ ଖଣ୍ଡାରେ
ହାଶୁଆନ୍ତି । ଖଣ୍ଡା ଚୋଟ ବାଜିଲା ପରେ ଆଖୁବୁଜି ହୋଇଗଲା । ଝରଣକୁ
ଆସିଗଲେ ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ । ମୋ ଅନ୍ତର ତିରୁ ବାହାରୁଥିବା
ଚିକ୍କାର ମତେ ସଞ୍ଚ ଶୁଣାଗଲା । ମହାପ୍ରଭୁ ରକ୍ଷାକର । ହଠାତ୍ କୋଡ଼ିତୁ
କେଜାଣି ସେ ବ୍ରାହ୍ମମୁହଁରେ ପାଞ୍ଚ / ଛଜଣ ଗୋର୍ଖା ପୋଲିସ ମୋ
ପାଖକୁ ଧାଇଁ ଆସିଲେ ରହି କରି । ପାତକମାନେ ଦୌଡ଼ି ପଲାଇଲେ ।
ତା'ପରେ ଗଭାର ଆୟାତ ଯୋଗୁ ମୋତେ ବୁଲ୍ଲା ଥାନା ଓ ପରେ
ଡାକ୍ତରଖାନା ନିଆଗଲା । ବାରମାର ଖଣ୍ଡା ଚୋଟ ବାଜିଥିବା ରୂପୁଣ୍ଡ, ବେକ,
ହାତ ଓ କାଷକୁ ଭାଷକଣ ରକ୍ଷାବ୍ରତ ହେଉଥାଏ । ମୁଁ ଅଞ୍ଚିତେନ ଅବସ୍ଥାରେ
ଆଏ । ମୋତେ ନିଶ୍ଚିତକ ଦିଆ ନ ଯାଇ ପ୍ରାୟ ଟିରିଶି କ୍ଷିର (ସିଲେକ)
ସାରା ଶରାରରେ କରାଗଲା । ଏହିପରି ଭାବରେ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ୧୪
ଦିନ ଓ ଟିକେ ସ୍ଵପ୍ନ ହେଲାପରେ ସମ୍ବଲପୁର ଜେଲରେ ମୋତେ

ପ୍ରକ୍ଳଦ ପ୍ରସଙ୍ଗର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ...

ଅଶ୍ଵମୋଚନ ମହାନ୍ତି

ଇଂ. ପ୍ରଶାନ୍ତ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ

ବିନୋଦ ବିହାରୀ ବେହେରା

ଲକ୍ଷ୍ମି କୁମାର ସ୍ଵାଇଁ

ପ୍ରଫେସର ସୁନୀଲ ରଥ

୧୦ଦିନ ରହିବାକୁ ହେଲା । ତା'ପରେ ଅଛୋବର
ମାସରେ ଅବସ୍ଥା ସ୍ଵାଭାବିକ ହେଲାପରେ
କଲେଜ ଖୋଲିଲା । ମୁଁ ପୁନର୍ବାର ବୁଲା ଫେରିଲି ।
୧୯୮୭ ମିଥିହାରେ କଲେଜର ସଂପାଦକ

ମନ୍ଦବୀରେ ବହିତି । କର୍ଣ୍ଣର ବନ୍ଦ ଆହରଙ୍ଗ ଲୋଳ

ପଥ୍ୟ ବ୍ୟାଚିତ୍ର ରହିଲା । ମୁଣ୍ଡାର ଯ ଖୁଲ୍ଲାପତ୍ରଙ୍କା କାଳୀଙ୍କା ସମ୍ମରଣା । ଅତ୍ୟନ୍ତ ଏଥା ଏଇ ସେଇଦିନର ସେଇ ଲୁଜିପିନ୍ଧା ଲୋକ ଯିଏ ମତେ ପାରେଇ ଡେଇଁବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ତାକୁ ଖୋଜିବା । ମାତ୍ର ବର୍ଷ ବର୍ଷ ବିତିଗଲା ହେଲେ ସେ ଲୋକର କୌଣସି ସାନ୍ତ୍ଵନ ପାଲି ନାହିଁ । ୨୦୦୪ ମସିହାରେ ମୁଁ ମୋର ବନ୍ଧୁ ଆକାଶ, ଅଧ୍ୟାପକ ରୂପ ଶ୍ରୀମତ୍ କଜନକୃଷ୍ଣ ଦାଶ ଯାଇଥିଲୁ ପୁରା । ପୁରାରେ ପହଞ୍ଚି ମନ୍ଦିରକୁ ଗଲୁ । ଜନକୃଷ୍ଣ ସାର ସବୁଥର ପରି ଏଥର ମଧ୍ୟ ଉଚିତରେକାଠ ପାଖରେ ଶ୍ରୀଗନନ୍ଧାଙ୍କ ଘ୍ରେତ୍ର ଆବୁରି କରୁଥାଏନ୍ତି । ଆଖର ତାଙ୍କର ଲୁହୁଧାର ବୋହି ଯାଉଥାଏ । ମୁଁ କେବଳ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଗହୁଥାଏ । ହଠାର ସିନେମା ଦୃଶ୍ୟ ଭଲି ୧୯୮୪ ମସିହାର ସେଇ ଲୁଜିପିନ୍ଧା ଲୋକ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଶରୀରରୁ ବାରଯାର ଓହେଇ ଆସୁଥିବାର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିଲି । ମାନସିକ ଭାଙ୍ଗି ଭାବି ବାରଯାର ଆଖାପୋଛି ଦେଖେ ତ ଦେଇ ଏକା ଦୃଶ୍ୟ । ଦିଶ୍ଵାସଯୋଗ୍ୟ ନ ହେଲେ ବି ଅବିଶ୍ୱାସ ପାଇଁ ସେ ଦୃଶ୍ୟ ବାଟ ଛାଡ଼ି ନ ଥିଲା । ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଦର୍ଶନରେ ହଠାର ଶରୀର ମୋର ଅବଶ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ତା'ପରିତାରୁ ଅଜିଯାଏ ଯେତେଥର ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ରତ୍ନ ଦିଶ୍ଵାସନରେ ଦେଖିଛି ସବୁଥର ଦେଖୁଥାରିବା ପରେ ମୋ ଶରୀର ଅବଶ ଓ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଏ । କାହାଙ୍କି କେଜାଣି ଦେହଟା ନିର୍ଜାବ ହୋଇ ନିଜକୁ ଶୁନ୍ୟ ଲାଗେ । ପାଦ ପକାଇ ଚାଲିବା ମୋ ପାଇଁ କଷକର ହୁଏ । ୨୦୦୪ ମସିହା ପରେ ୨୦୧୪ ମସିହାରେ ମଧ୍ୟ ସମାନ ଅନୁଭୂତି ହେଲା । ୨୦୧୪ ମସିହାରେ ଏକ ବିଚାରାଧାନ ମାମଲାରେ କାଗଜପତ୍ର ସବ ଜଣେ ଓକିଳଙ୍କ ପାଖକୁ କଟକ ଯାଇଥିଲି । କଟକରେ ପାହଞ୍ଚ ଓକିଳ ମହୋଦୟଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ଫାରକ ଶିକ୍ଷୁ ଖୋଲିବା ସମୟରେ ଖୁବ କଷ୍ଟ ଅନୁଭବ କରିଥିଲି । କାରଣ ମୋର ଦେହ ଖୁବ ଅସୁନ୍ଦର ଥିଲା । ସେବିନ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ସ୍ଵରଣକରି ଅନ୍ତରାମ୍ୟ ମୋର କାହିଁ ଉଠିଥିଲା । ପାତରୁ ବାହାରିପଡ଼ିଲା କି କଷ୍ଟ ଦେଇଛନ୍ତ ହେ ମହାବାହୁ ବାସ ! ତା ପରେ ପୁଣି ସେଇ ପୂର୍ବୋତ୍ତ୍ର ଚେହେରାଟି ଆଖୁସାମ୍ପାରେ ଉଦ୍‌ଦାସିତ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଓକିଳଙ୍କୁ ଦେଖାକଲି । ମକଦମାରେ ଆମର ବିଜୟ ହୋଇଛି ଜାଣିଲା । ସତରେ ମହାବାହୁ ଏ ଅନ୍ତିମକୁ ବୋଧେ ସେବିନର ନିଶ୍ଚିତ ମରଣର ବଞ୍ଚାଇ ରଖିଥିଲେ ଏଇ ଅନୁଭୂତି ଦେବା ପାଇଁ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ କୃପାରୁ ମିଳିଥିଲା । ଏଇଠି ହାତଯୋଡ଼ି ଆପଣଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛନ୍ତି । ଜଯ ଜଗନ୍ନାଥ ।

ଏ ସବୁ ସେ କାଳିଆର କାମ-ପ୍ରଫେସର ସୁମାଲ ରଥ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଆଶର୍ଜିତିକ ଶ୍ରୀଜଗନନ୍ଧ ପରିଷଦ

୨୦୧୨ ମସିହାର ଘଣତା । ପୁଅ ପଢୁଥାଏ ବିକାଶ ରକ୍ଷଣ୍ୟାନ୍ୟନାଳୀ, ଦିଶାଖାମନ୍ୟନାଳୀରେ । ନାତ୍ରେ ଶ୍ରୀ ମାନ୍ଦାର ମାନ୍ଦାର ମାନ୍ଦାର

Leucosarcia melanostoma

ପୂର୍ବରୁ ସେ ଆସିଥାଏ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଦର୍ଶନ
କରିବ । ଆମେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବାକୁ
ବାହାରିଲୁ ଚାରିଟା ବେଳେ । ଦିଶାଖାପାରଣା
ପାଇଁ ତେବେ ରାତି ୮.୩୦ ମିନିଟ୍‌ରେ । ହାତରେ

ସମୟ ଥାଏ । ମନ୍ଦିରରୁ ଫେରି ବାହାରିବୁ ଷ୍ଟେଶନ । ଦୁଇଗ୍ରାହୀକୁ ପୂର୍ବ ପରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ସାଆଶମେଲା ହେବା କଥା ସାତେ - ପାଞ୍ଚମ ମଧ୍ୟରେ । କିନ୍ତୁ ସେବିନର ନାଟିକୁ ନେଇ ପୁଇ ଗୋଷ୍ଠୀ ଜଣଗୋଳ ଯୋଗୁ କେତେବେଳେ ପହଞ୍ଚି ଖୋଲିବ କେହି ନ ଥିଲେ । ଅପେକ୍ଷା କରିବିଲା ଛାନ୍ତା ବାଜିବା ଉପରେ । ପୁଅଙ୍କୁ ଝାଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ବୁଝିବାକୁ ନାରାଜ । ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ ନ ଦିନି । ଅନେକ ବୁଝୁଣ୍ଡି କରି କହିଲି ଗୁଡ଼ ଖୟ ପଛରେ ମୁଣ୍ଡିଆ ଥାରି ପଡ଼ି । ସେ ସବୁ ବୁଝିବେ । ତାହା ହଁ ହେଲା । ଆମେ ମନ୍ଦିରର ମୁହଁକୁ ବୁଝିବି । ବୁଝି ଦେଖିଲି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପୁଜାପଣ୍ଡା ଗୋପାଳବୁ । ସେ କହିଲା- ଶର୍ମିତା ନ ଦେଖୁ ଗଲିଯାଉଛନ୍ତି । କହିଲି- ଭାଇ ଆପଣ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପୁଜାପଣ୍ଡା । ଆପଣଙ୍କ କଥା ନ ଶୁଣି ଗଲିଯିବାର ଶକ୍ତି ଛାଇ । ତା' ପରେ ପୁଅ କଥା କହିଲି । ସେ କହିଲେ, ଏଇ କଥା- ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଅଳବତ ଦର୍ଶନ କରିବ । ଆପଣ ମୁହଁକୁ ଦ୍ୱାରା ଆଁବୁ ମୁଁ ଦି ମିଳିବରେ ପୁଜାପଣ୍ଡା ନିଯୋଗଙ୍କ ପାଖରୁ ଆସି ଲାଗିବି । ବାପମୁଖ ଫେରି ମୁହଁକୁ ଦ୍ୱାରା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବା କଣି କିନ୍ତୁରୁ ଜଣେ ପୁଜାପଣ୍ଡା ବାହାରି ଆସୁଥାନ୍ତି । ହସିହସି କହିଲେ

ବୁଝାଉଥିବା ଯାତ୍ରା ପରିଚୟା କ୍ଲୀସ୍ ବଢ଼ିଆ ହେଲା । ହେଲେ
କରୁଛନ୍ତି । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଚିନ୍ତା ନ ପାରିଲେ ମଧ୍ୟ ଭାବିଳି ଯେହେତୁ
କମିଟିରେ ଅଛି । ମୋତେ ସେ ଚିନ୍ତାଥିବେ । ତାଙ୍କୁ ଗୋପାଳ
କଥା କହିଲା । ସେତୁ ସେ ଏତେବେଳେ ପାରିଚାନ୍ତ କରି କହିଲେ
ଗୋପାଳ ନେଇ ଦେଖେଇଦେବ ଆମେ ପାରିବୁନି । ଏକିବେଳେ
ତକୁ ଗାଣି ଡିଡ଼ରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ସେଠି ଥୁବା ପୋଲିସ କିନ୍ତୁ
ଯାହାକିଲାବେଳକୁ ସେ ତାଙ୍କୁ ଫେଲି ଦେଇ କହିଲେ ଘୁଞ୍ଚ ଆମ
ଗୋକା । ମୁଁ ବହାରେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥାଏ । ଦଶ ମିନିଟ ପରେ
ତାଙ୍କୁ ହିଂସାବନରେ ମୁଣ୍ଡା ମରାଇ ଛୁଲସା ଦେଇ ଛାଡ଼ି
ଗଲା । କାଳେ ଗୋପାଳ ପୂଜାପଣ୍ଡା ଆମକୁ ଖେଳିବ । ସେଥିମାଲ୍ଲ
ଯାଇ ବୁଝିଲି ହେଲେ ତାଙ୍କର ପାଲି ସେବିନ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ
ହିଂସା ପାତ୍ର ଏତେ ବିଷୟ ଚିନ୍ତା କରିବାର ସେବିନ ସମୟ ନ ଥିଲା ।
ଯାହାରି ରାତ୍ରି ଜୀବିଷପ୍ତ ନେଇ ଷ୍ଟେଶନ ଗଲା । ଦୁଇଦିନ ପରେ ମୁଁ
ଗୋପାଳ ପୂଜାପଣ୍ଡାଙ୍କୁ ଏ ଘଟଣା ପଚାରିଲା ବେଳେ ସେ ମନା
ଦେଉଳ ଆସିଥିବା କଥା । ଜାଣିଲି ଏସବୁ ସେ କାଳିଆର କାମ ।
ତାଙ୍କିଲେ ଶୁଣନ୍ତି-ବିନୋଦ ବିହାରୀ ବେହେରା, କଷଣିଷ୍ଠୀ

ମେଳା । ଏଠାରେ ବେଶୀ ଲୋକଙ୍କ ସହ ପରିଚୟ ନ ଥାଏ, ହଠାତ୍ ଦିନେ
କିଛି ଗଙ୍କାର ଅତି ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲା । ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ୁଥିବା ଗଙ୍କା ଯୋଗାଡ଼ି
କରିବା ମୋ ପକ୍ଷେ ସମ୍ବନ୍ଧ ନ ଥିଲା । କାହାକୁ ମାଗିବି କିମ୍ବା ଦବା । ଏମିତିମେଳା
ଭାବି ଭାବି ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଦୂଷଣ ଜଣାଉଥାଏ । ସେଦିନ ସଞ୍ଜରେ ଗୋଟେ
ମଞ୍ଚରେ ଯୋଗଦେବାର ଥାଏ । ମଞ୍ଚକୁ ଯାଇ କଲିଆ । ଠକୁରଙ୍କୁ ପ୍ରଶାମ
ଜଣାଇ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆବସମ କଲି । କିଛି ସମୟ ପରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦେଖୁଥିବା
ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ମାତ୍ର ତଳକୁ ତାଳିଲେ ଆଉ କହିଲେ ଆମର ଗୋଟେ ଘରୋଇ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହେବ । ଭୁମେ କରିପାରିବ ? ମୁଁ କହିଲି ହଁ, ଆଜ୍ଞା କରିପାରିବ ।
ତା'ପରେ ସେ କହିଲେ କେତେ ଗଙ୍କା ଲାଗିବ ? ମୋର ସେଦିନ ଯେତିକି
ଗଙ୍କା ଦରକାର ଥିଲା, ମୋ ପାଇଁରୁ ସେତିକି ବାହାରି ପଡ଼ିଲା । ଆଉ ସେ
ଲୋକ ଜଣକ ତତ୍ତ୍ଵଶାସ୍ତ୍ର ଡାକ ପକେଗରୁ ଆବଶ୍ୟକ ଗଙ୍କା ବାହାରକରି
ମୋ ହାତରେ ଧରେଇ କହିଲେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦିନ ଦେଖାହେବା । ଧାର୍ଯ୍ୟଦିନ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହେଲା । କିନ୍ତୁ ସେଦିନ ଅର୍ଥ ପାଇଁ ମୋ ମନରେ ଯୋଇ ଚିନ୍ତା ଥିଲା
ତାହା ଦୂର ହେଇଯାଇଥିଲା । ମତେ ଲାଗୁଇ ମହାପ୍ରଭୁ ମୋ ପାଇଁ ଗୋଟେ
ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ । ସେଦିନର କଥାକୁ ଭାବିଲେ ଆଜି ମତେ ଲାଗେ
ମହାପ୍ରଭୁ ସତରେ ଡାକ ଶୁଣନ୍ତି ।
ସବୁ ଡାଙ୍କରି କୃପା: ଅଶ୍ରୁମୋତ୍ତମ ମହାନ୍ତି, ଅଭିନେତା

ପ୍ରାୟ ୧୯୭୪/୭୭ ମହିନାର କଥା— ସେତେବେଳେ ଆନନ୍ଦପୂର
କଲେଜରୁ ଆଜ୍ଞାଯାଇଥି ସାରି ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆସିଥାଏ ଏଯାରଫୋର୍ମରେ
ଛଣ୍ଡର ତ୍ୟୁ ଦେବାକୁ। ସେବିନ ମୋର ଜଣେ ସାଙ୍ଗ ପୁଣ୍ୟମୁକ୍ତ ସହ ଦେଖା
ଦେବାକୁ ସେ ଉଚ୍ଚକ ସଂଗୀତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ କହିଥିଲା।
ଏଯାରଫୋର୍ମ ଛଣ୍ଡରଭୂତ ଆଉ କ'ଣ ଦେବି ସାଇକେଳ ଧରି ଚାଲିଲା
ସଂଗୀତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଆଡ଼େ। କିମରି ଭଲ କଳାକାରର୍ତ୍ତିଏ ହେବି ଅନେକ
କିଛି ଭାବିଲି। ଦେଦିନ ସଂଗୀତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମଲେଖା ନିମନ୍ତେ
ଏକ ପରାମା ସରିବା ସମୟ ହୋଇଥାଏ। ବିଜୟ ମହାନ୍ତି, ଅଞ୍ଜିତ ଦାସ,
ଶରତ ପୂଜାରୀ, ମିନତି ମିଶ୍ର ପ୍ରମୁଖ ସମସ୍ତ ଅତିଥିମାନେ କାର୍ଯ୍ୟପାରି
ସେମାନଙ୍କ ଆସନରୁ ଉଠିଆସୁଥାନ୍ତି। ମୁଁ ସଂଗୀତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଭିତରକୁ
ପ୍ରବେଶ କରିବା ମାତ୍ରେ ନେଇସି ବୋର୍ଡ ଉପରେ ଥିବା ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଫଳେ
ଉପରେ ମୋର ନଜର ପଢ଼ିଗଲା। ସେଠାରେ ଅଟକିଗଲି ଆଉ କାଳିଆ
ଠାକୁରଙ୍କୁ ଅଭିନାଷ୍ଟ ପୃଷ୍ଠାର ପାଇଁ ଅଳି ଜଣାଇଲି। ମହାପୂରୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ
ମନେମନେ କହୁଥାଏ ମୁଁ କ'ଣ ଥେ କଳାରୁ କିନ୍ତେ ଆଶାର୍ବଦ ପାଇପାରିବିନି।
ଏତିକି ମନେମନେ କହୁଥାଏ । ହଠାତ୍ ଜଣେ ପିଅନ ଆସି କହିଲା ଶୀଘ୍ର ଶାନ୍ତ
ଆସ । ତା' ପରେ ସବୁ ଠିକ୍ତାକୁ ହୋଇଗଲା । ଅନୁଭବ କଲି ତାକୁ ଯିଏ
ଯେଉଁଠି ଯେମନିତି ଡାକେ, ସେ ସେମିତି ଭାବରେ ଆସନ୍ତି । କାଳିଆର କୃପା
ମିଳିଲା । ଏଯାଏ ପ୍ରାୟ ୪୮ହରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵ ଭଜନରେ ଅଭିନୟ କରିପାରିଲାଶି ।
ସବୁ ତାଙ୍କରି କୃପା ।

ସତରେ ସେ ଏମିତି ଦିଅଁ, ଯାହାକୁ ହୃଦୟରୁ ଡାଳିଲେ ସେ ତାକ ଶୁଣନ୍ତି ।
ଆପଣାର ମଣିଷ ଭଳି ପାଖେ ପାଖେ ରହି ଦୁଃଖ ଦୁର୍ଜନ ସମୟରେ କୌଣସି
ନା କୌଣସି ମାଧ୍ୟମରେ ପାଖରେ ଛିତାହୁଅନ୍ତି ।

-ବନ୍ଦିହାରୀ ବେହେରା।

ମହାପ୍ରଭୁ ଗୋ ପ୍ରଥମ ପ୍ରେସ

କପାଳରେ ଲାଲ ସିଦ୍ଧୁର ଟୋପା, ଆଖରେ କଜଳର ଧାର,
ମୁଣ୍ଡର ଖୋସାରେ ଶୋଭାପାଏ ପୁଷ୍ପରେ ସଞ୍ଚିତ ତ୍ରିଖଣ୍ଡି
ଚାହିଆ ମୂନାରୁପାର ନାନାିଦି ଆଭ୍ୟନ୍ତରେ ସଜେଇ ହୋଇ
ସେ ନୃତ୍ୟ କରନ୍ତି ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାଥଙ୍କ ପାଇଁ ତାଙ୍କର
ପ୍ରତିଟି ଠାଣି ଓ ଅଞ୍ଜଳିରେ ଥାଏ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ପ୍ରତି
ସମର୍ପଣର ଭାବା ସେ ହେଉଛନ୍ତି ମାହାରା ମୃତ୍ୟୁଶିଖା—

ରୂପଶ୍ରୀ ମହାପାତ୍ର

ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଏହି ପରମ ସେବିକାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ...

ଯନ୍ତ୍ରଣାଭରା ସେଇ ପିଲାଦିନଃ ଘର ପୂରା ଦୋକଳମଣ୍ଡପ ସାହିରେ ।
ନନା ପଣ୍ଡିତ ହରିହର ମହାପାତ୍ର ଶ୍ରୀମଦିରର ସେବକ ଥିଲେ । ଆମେ ଉ
ଭରଣୀ ଓ ଜଣେ ଭାଇ । ଭରଣୀ ଭିତରେ ମୁଁ ମଣିଆ । ଜନ୍ମରୁ ମୁଁ ବେଶ
ବୁଲୁଗୁଲିଆ ଓ ସୁନ୍ଦର ଥିଲି । ହେଲେ ଏ ମାସର ହୋଇଥିବାବେଳେ ମୋ
ବାମ ଜଫରେ ପ୍ରଥମେ ଗୋଟେ ଫୋଟୋ ହେଲା । ପରେ ସେହିଭଳି
ଆଉ ପାଞ୍ଜୋଟି ଫୋଟୋ ହେଲା । ସେବୁଡ଼ିକ ପାରି ଫାଟିଗଲା । ଯେତେ
ଓଷିଧ ଲଗାଇଲେ କି ଖାଇଲେ ଭଲ ହେଲାନି । ଶୋଷରେ ପୂରା ଜଙ୍ଗର
ମାଂସ ଶଢ଼ିଗଲା । ଏମିତିକି ଥରେ ଜଣେ ଡାକ୍ତର ଚେଷ୍ଟେ କଳାବେଳେ
ଏକ ସବୁ ରତ୍ନକୁ ଜନ୍ମରେ ଯେତେବେଳେ ପୂରାଇଲେ ତାହା ଉପରପାନ୍ତୁ
ପଶି ତଳପଟେ ବାହାରିଗଲା । ଓଡ଼ିଶାର ସବୁ କହୁ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସହ ରାଜ୍ୟ
ବାହାରର ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ବି ନନା ଦେଖେଇଲେ । ହେଲେ ସବୁ ଡାକ୍ତର
କହିଲେ—ଫେଅର ଗୋଡ଼ କଗ୍ଯାଇବ । ନ ହେଲେ ସେ ବଞ୍ଚିବାନି । ଶୋଷରେ
ସବୁଆତ୍ମ ନିରାଶ ହେବାପରେ ମହାପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ ଓ ମହାଦେବଙ୍କ
ଉପରେ ସବୁକିଛି ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଘର ଲୋକେ ।

ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମହିମାରେ ଭଲ ହେଲା ଶଢ଼ିଯାଇଥିବା ଜନ୍ମାଃ ଦିନେ ମୋ
ଜେଜେମା' ଚନ୍ଦ୍ରମଣି ଦେବୀ ମନ ଦୁଃଖ କରି ଦାଷ୍ଟଦୁଆରେ ବଦ୍ୟଥାଏ ।
ଜଣେ ସାଧୁବାବା ଆସି ପଚାରିଲେ କାହିଁକି ମନ ଦୁଃଖ କରି ବସିଛୁ ? ମା'
ମୋ କଥା କହିଲା । ସେ ସାଧୁବାବା କହିଲେ ଚିନ୍ତା କରନା । ମୁଁ ତାକୁ ଭଲ
କହିଦେବି । ଜେଜେମା' ହନ୍ତିଲା—ସତରେ ଯଦି ଭଲ କରିଦେବେ, ଆପଣା
ଯାହା କହିବେ ତାହା ମୁଁ ଦେବି । ସେ ସାଧୁବାବା ଲାଲ ରଙ୍ଗର କାଠମଣ୍ଡେ
ଦେଲେ । କହିଲେ ଏକ କାଠକୁ ଘୋରି ଘା' ପ୍ଲାନରେ ଲଗେଇବୁ ତା' ସହ
କିଛି ଘୋରାକାଠକୁ ପ୍ଲାନରେ ମିଶାଇ ପିଆଇବୁ । ସାତଦିନ ପରେ ମୁଁ ପୁଣି
ଆସିବ । ବାବାଙ୍କ କହିବାନୁସାରେ ଜେଜେମା' ସେହି କାଠ ଘୋରି ମୋ ଘା'
ପ୍ଲାନରେ ଲଗାଇବା ସହ ପିଲଗାକୁ ଦେଇଥିଲା । ସତକୁ ସତ ମୋ ଘା' ଭଲ
ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ମୁଁ ଧାରେ ଧାରେ ଠାଳିବାକୁ ବି ଲାଗିଲି ।
ସାତଦିନ ପରେ ବାବା ପୁଣି ଆସିଲେ । ମା' ଖୁସି ହୋଇ ସବୁ ଜଣାଇଲା ।
ଆଉ ପଚାରିଲା ବାବା ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ କ'ଣ ଦେଇପାରିବ ? ସେ କହିଲେ
ତେ ପୁଅର ପୁରୁଣା ଧୋତି, ପଞ୍ଜାବି ଓ ୪୧ଙ୍କା ଦେ' । ମା' ସେବୁ
ସହ ପରିବାପତ୍ର ଦେଲା । ଆଉ ସେ ତାଙ୍କରିଲେ । ତା'ପରାତୁ ସେ ବାବାଙ୍କ
ଆମେ ଆଉ କେହି ଦେଖିବୁ । ମୁଁ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲି । ଯୋର ଗୋଡ଼କୁ
କଟା ନ ଗଲେ ମୁଁ ବଞ୍ଚିନି ବୋଲି ଡାକ୍ତର କହୁଥିଲେ ସେଇ ଗୋଡ଼ରେ
ଚାଲିଲି, ଦୋଡ଼ିଲି । କେବଳ ସେତିକି ବୁଝେ ମୋ ପାଦ ଖାଲି ଅଥୟ ହେଲା
ନାଚିବାକୁ । ବୋଧହୁଏ ମହାପ୍ରଭୁ ମତେ ଗୋଡ଼କୁ ଉପହାରସ୍ଵରୂପ
ଦେଇଥିଲେ ତାଙ୍କରି ପାଇଁ ନାଚିବା ଲାଗି । ସେଥିପାଇଁ ମାତ୍ର ୪ ବର୍ଷ

ମା' ଶଶିମଣିଙ୍କ
ସହ ରୂପଶ୍ରୀ

ବୟସରେ ଖଣ୍ଡି ଧରିବା ଆଗରୁ ମୁଁ ନାଚ ଶିଖିଲି ।
ମା' ଶଶିମଣି ଦେବୀ ପ୍ରଥମ ଗୁରୁ: ଆମ ଘର
ପାଖରେ ହେଉଥିଲେ ଶଶିମଣି ଦେବଦାସୀ । ତାଙ୍କ ନାଚ
ଓ ଗୀତ ମତେ ଭାରି ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା । ତାଙ୍କ ପାଖକୁ
ମୁଁ ସବୁବେଳେ ଯାଉଥିଲି । ସେ ବି ମତେ ଏତେ ଭଲ
ପାଉଥିଲେ ସେ ମତେ ଖିଆ କରିନେଲେ । ଆଉ ସେ ହେଲେ ମତେ ମାହାରା ନୃତ୍ୟ
ଶିଖିଲା ନୃତ୍ୟ ଶିଖିଲା । ପରେ ହରପ୍ରିୟା ଦେବଦାସୀ, ପୌରୁଷମଣି
ଦେବଦାସୀ, କୋକିଲପ୍ରଭା ଦେବଦାସୀ ଓ ଗୁରୁ ପଙ୍କ ଚରଣ
ଦାସ ମତେ ମାହାରା ନୃତ୍ୟ ଶିଖିଲା । ଆଉ ୧୧ ବର୍ଷ
ବୟସରୁ ମୁଁ ଅନ୍ୟଙ୍କ ନୃତ୍ୟଶିଖିଲା । ସେ ବି ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା ।
ହେଇପାରିଲିନି ଦେବଦାସୀ: ୧୩–୧୪ ବର୍ଷ ବୟସର
ହୋଇଥାଏ । ମା' ଶଶିମଣି ଦେବୀ ମତେ ଦେବଦାସୀ କରିବା ଲାଗି
ଥରେ ଗଜପତି ମହାରାଜାଙ୍କ
ପାଖକୁ ନେଇଥିଲେ ।

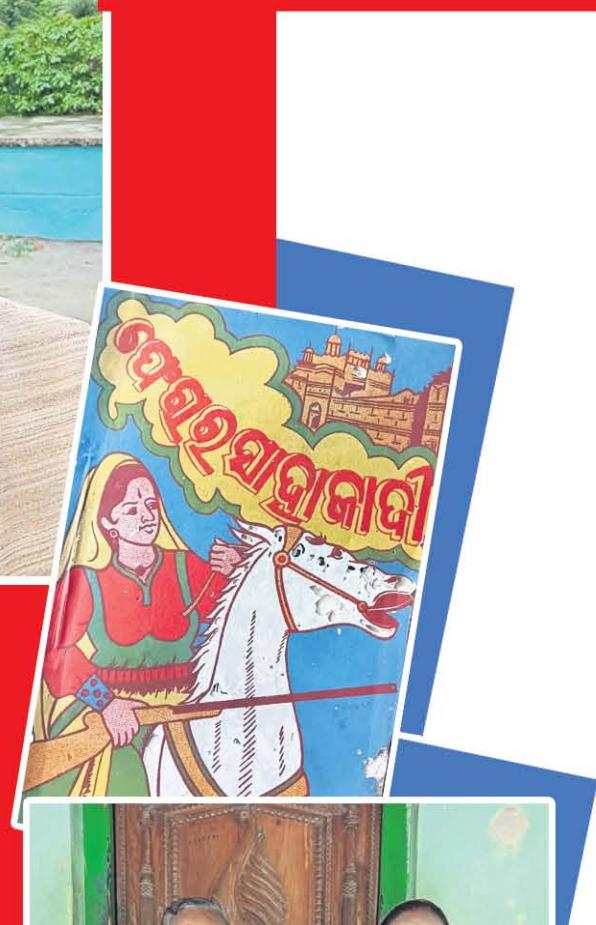
ଦେବଦାସୀ ପ୍ରଥମ
ମହାରାଜା ମନା
କରିଦେଲେ । ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମୁଁ
ବହୁତ ଭଲ ପାଉଥିଲି ।
ଏମିତିକି ଜୀବନରେ
ତାଙ୍କ ଛଢା ଆଉ କାହାକୁ
ବାହା ହେବିବି ବୋଲି
ଭାବିନେଇଥିଲି ।
ସେଥିପାଇଁ ମୋ
ମନ ଭାରି କଷ୍ଟ
ହେଇଥିଲା ।
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପାଇଁ
ପ୍ରଥମ ନୃତ୍ୟ:
ଦେବଦାସୀ ସିନା
ହେଇପାରିଲିନି ।
ହେଲେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ
ସମ୍ମର୍ମରେ ତାଙ୍କ
ପାଇଁ ନୃତ୍ୟ
କରିବାର
ସୁଯୋଗ
ପାଇଲି । ଥରେ
ଗୁରୁବାର

ମାନବସା ଦିନ ମୁଁ ମା' ଶଶିମଣି ଦେବୀ ଓ ଗୁରୁ ପଙ୍କ ଚରଣରଣଙ୍କ
ସହ ଶ୍ରୀମଦିଗ ଯାଇଥିଲି । ସେବିନ ମା' ଗାତ ଗାଇଥିଲେ ।
ଆଉ ମୁଁ ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ସମନ୍ବାରେ ମାହାରା
ନୃତ୍ୟ ପରିବେଶର କରିଥିଲି । ସେ ଦିବ୍ୟ ଅନୁଭବକୁ ମୁଁ କେବେ
ବି ଭୁଲି ପାରିବି ନାହିଁ ।

ମାହାରା ନୃତ୍ୟର ପ୍ରଚାର ପ୍ରସାରର ସଂକ୍ଷତ: ୧୯୯୭
ମସିହାରେ ଗୁରୁ ପଙ୍କ ଚରଣ ଦାସ ମତେ ମାହାରା ସନ୍ନାନରେ
ସମ୍ବନ୍ଧିତ କଲେ । ଆଉ କହିଲେ, 'ଓଡ଼ିଶା ନୃତ୍ୟ ତ ସମପ୍ରେ ଶିଖିଛନ୍ତି,
ହେଲେ ମାହାରା ନୃତ୍ୟ ବହୁତ କମ ଶିଖିଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାର ଏହି ପରମାର
ଓ କଳା ଯେମିତି ଲୋପ ପାଇ ନ ଯାଏ, ତା'ର ଦାୟିତ୍ୱ ବୁନେବୁ' ।
ସେବୋରୁ ମୁଁ ଏହି କଳାକୁ ବଜାୟ ରଖିବାକୁ ପ୍ରୟାସ ଆରମ୍ଭ କଲି ।
ପ୍ରଭୁଙ୍କ କୃପାଗୁ ମିଳିଲା ନୃତ୍ୟକୁ ଭଲ ପାଉଥିବା ଶାଶ୍ଵତର: ନାଚ
କରୁଥିବାକୁ ମୋର ବାହାର ହେଇପାରୁ ନ ଥିଲା । ଲୋକେ ମୋ ପାଇଁ
ନନାଙ୍କୁ ବହୁତ ତାଙ୍କଳ୍ୟ କରୁଥିଲେ । କହୁଥିଲେ ଭୋକୁ ନଚେଇ ପଇସା
ରୋଜାର କରି ଖାଉଛି । ହେଲେ ନନା ସେବରୁ ଖାତିର କରୁ ନ
ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ମତେ ନନାଙ୍କ ପାଇଁ ଭାରି କଷ୍ଟ ଲାଗୁଥିଲା । ସବୁ କଷ୍ଟ ସହି
ମୁଁ ମାହାରା ନୃତ୍ୟର ସବା ବଞ୍ଚାଇବା ଲାଗି ସାରା ପୁଥିବରେ ନୃତ୍ୟ
ପରିବେଶର କରିବାର ବ୍ୟକ୍ତି ରଖୁଥିଲି । ତା'ର ସମ୍ପର୍କୁ ମୁଁ ମୋ ଆନ୍ତର୍ଜାମର
ପ୍ରାୟ ସମପ୍ରକାଶ ମୁଁ ମାଗଣାରେ ଶିଖା ଦେବାକୁ ଲାଗିଲି । ବୋଧହୁଏ
କାଳିଆ ଠାରୁକର ଜଙ୍ଗାଥିଲା ମୁଁ ବାହା ବୁଝି । ତେଣୁ ହେରାଗୋରା
ସାହିରୁ ଏମିତି ଏକ ପ୍ରମ୍ବାବ ସେ ଜୁଗାଇଲେ, ଯୋଗ ଘରେ ସ୍ଥାପିତ
ଦେବାଶିଷ ଦାସଗ୍ରହିକ ସମେତ ଅନ୍ୟ ସମପ୍ରେ ମୋ ନୃତ୍ୟକୁ ସନ୍ନାନ
ଦେଉଥିଲେ । ମୋ ଶାଶ୍ଵତ ଶିଖିର ମତେ କିନ୍ତୁ କହୁଥିଲା ତାକୁ ସେମାନେ
ଭଲକି ଦୁଇପଦ ଶୁଣାଇ ଦେଉଥିଲେ । ସେମାନେ ମୋ ପାଇଁ ସୁରକ୍ଷା
କବତ ବାଜିଲେ । ଆଉ ମୁଁ ସୁରକ୍ଷାରୁରେ ଆଗେ ଗାଲିଲି ।
ଅମୂଳ୍ୟ ଉପହାର: ଯେବେ ମା' ଶଶିମଣି ଦେବାଙ୍କ ମୃତ୍ୟେ ହେଲା
ମତେ ବହୁତ କଷ୍ଟ ହେଇଥିଲା । ମୁଁ ତାଙ୍କ ମୁଖାଗ୍ରି ଦେଇଥିଲି । ସବୁ କର୍ମ ବି
କରିଥିଲି । ପରେ ମା' ଯାହାଙ୍କୁ ପୁଅ କରିଥିଲେ ତାଙ୍କ ସ୍ଵା ମତେ ମା'ଙ୍କର
ଏକ ଦସ୍ତାର ଗ୍ରଙ୍କ ଦେଇ କହିଲେ— ମା' ତମକୁ ଏ ବାକ୍ଷ ଦେବାକୁ
କରିଥିଲେ । ବାହୁକୁ ଖୋଲି ଦେଖିଲି ସେଥାରେ ମା' ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା
ନାଚି ପାଠ ଶାତି, ପାଉଜ୍ଜି, ଗୋଡ଼ ପୁଦି, କଜଳ, ସିଦ୍ଧାର ଥିଲା । ମା'ଙ୍କର
ସେଇ ଉପହାର ମୋ ପାଇଁ ଜୀବନର ସବୁରୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ଉପହାର ।
ଅବସୋଧ: ବିଦେଶରେ ଏହି ନୃତ୍ୟର ବହୁତ ବାହିଦା ଅଛି । ହେଲେ
ବୁଝିର କଟା, ଓଡ଼ିଶାରେ ସେତେବା ନାହିଁ । ଆମକୁ ଏଠି ବହୁତ କମ
ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ମିଳିଛି । ତ

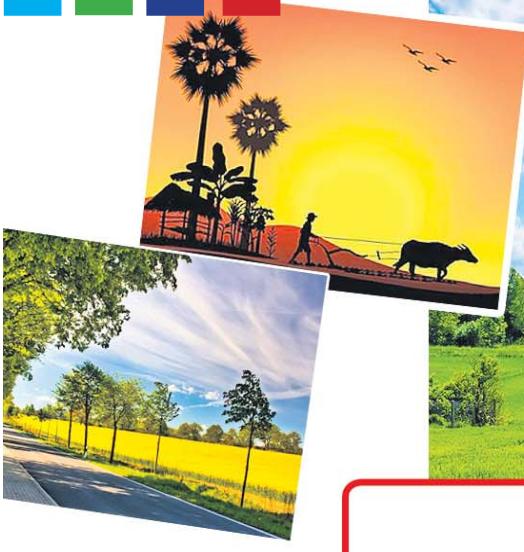
ନାଟକ ପେଣ୍ଡି ପରିଚୟ

ଉଦ୍‌ବେଳୀରୁ ଅଭିନୟ ପ୍ରତି ଅଧିକ ଆଗ୍ରହ ବଢ଼ିଯାଇଥିଲା । ଧୀରୋଧରେ ଅଭିନୟ କରିବା ସହିତ ନାଟକରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦେଲି । ୧୯୭୮ରେ ଯୋମନାଥ ମ.ଜ. ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଜଣେ ସହକାରୀ ଶିକ୍ଷକ ଭାବେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଥିଲି । ଶିକ୍ଷକତା କରିବା ସହିତ ଫୁଲ୍‌ସତ ମିଲିଲେ ନାଟକ ଲେଖୁଥିଲି । ୧୯୭୯ ମସିହାରେ ଗାଁର ଯୁବକମାନେ ମୋ ରଚିତ ପ୍ରଥମ ଏତିହାସିକ ନାଟକ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରଙ୍କୁ ମଞ୍ଚରେ କରି ଖୁବ ନା କରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ନାଟକ ଜଗନ୍ନାଥ ଶର୍ମାଟ୍ୟରେ ପରିବେଶଣ ହୋଇଥିଲା । ଏକଥା ସତ ଯେ ନାଟକ ଦର୍ଶକଙ୍କୁ କେବଳ ମନୋରଞ୍ଜନ ଦିବ ତା' ମୁହଁରେ ବରଂ ସମାଜର ନିଷ୍ଠା ଛବିକୁ ପ୍ରତିପଳିତ ଯୋଗୁ ଜନଜାଗରଣ ମୁଣ୍ଡିକରିଥାଏ । ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ନାଟକ ଲେଖେ ସେତେବେଳେ କାହାଣୀ ଭିତରେ ନିଜକୁ ହଜାଇ ଦିବ । ସେଇ କାହାଣୀ ଭିତରେ ଚରିତ୍ରମାନେ ଆପେଆପେ ଅଭିନୟ କରିବାଲାଙ୍କିଟି । ନିଜ ଭିତରେ ନିଜେ କଥା ହୁଏ । କେତେବେଳେ ହସେ ତ ପୁଣି କାନ୍ଦିପକାଏ । ବିଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର ପାଇଁ ଆପେଆପେ ସଂକାଳ ପାତିପ ବାହାରି ଆସେ । ଲେଖୁଥାବା କାହାଣୀରୁ ନାଟକର ରୂପନିଧି । ଏ ତ ଗଲା ସାମାଜିକ କାହାଣୀ କଥା, କିନ୍ତୁ ଏତିହାସିକ ଓ ପୌରାଣିକ ନାଟକ ରଚନାରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାହାଣୀ ରହିଛି । ସେହି ସମୟର ଘଟିଥିବା ଘଣ୍ଟାର ମୁଖ୍ୟ ଚିତ୍ରଙ୍କ ଉପରେ ତାହା ଆଧାରିତ ହୋଇଥାଏ । ନାଟକ ରଚନା କଳାବେଳେ କାହାଣୀରେ ଖୁବି, କାଳ, ପାତ୍ରଙ୍କ ଜରିଥିଲୁ ପରମ୍ପରାକୁ ପଡ଼େ । କାହାଣୀ ମନ୍ଦ୍ରାଂଶୁ ହେବା ପାଇଁ ନାଟକରେ ନବରସ ରହିଥାଏ । ସେତେବେଳେ ଗାଁ ଗାଁ ବୁଲି ତ୍ରୁମା ପାଇଁ ନାଟକ ରଚନା ଠାରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦେବାରେ ବହୁସମୟ ବିତ୍ତନେବାକୁ ପଡ଼ିଛି । ମୁଁ ରଚନା କରିଥିବା ପୌରାଣିକ ନାଟକ ମଧ୍ୟରେ 'ମହାବତୀ ବୃଦ୍ଧାବତୀ', 'ଭୁଜଦୀପୀ ବାଣୀ' ଅନ୍ୟତମା । କାନ୍ତନିକ ନାଟକଭାବେ 'ଫେରାର ସାହାଜାବୀ', 'ଝରା ଗୋଲାପ', 'ମିଛ ବାହାଘର ସତ ଚହଠି', 'କଙ୍କାଳକୋଟିର ସୈତାନ' । ଏତିହାସିକ ନାଟକ 'କୁହୁଡ଼ି ଗଢ଼ର ଲତାହାସ', 'ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖ', 'ତାଣିକୁ', 'ରଙ୍ଗ ରଙ୍ଗିତ ଘୁମୁସର' ଏବଂ 'ବଞ୍ଚିକନ୍ୟା' । ସେହିପରି ସାମାଜିକ ନାଟକ 'ନୀଳବଣର ନାରୁଣୀ', 'ଧରମ ଛାତିରେ କିଳା', 'ମଳାଜହାର ହସ', 'ବଢ଼ିଯର ବଢ଼ ଘୁମରକଥା', 'ପାର୍ଟି ପାଞ୍ଚିରରେ ଅଛି', 'ବିଲେଇ ବେକରେ ଘଷି', 'ଶତାବ୍ଦିର ପାହାଟ ତଳେ', 'ଘୁଷିକ ତାକମହଲ', 'ଫାଲେ ରସଗୋଲା ଗିଲାସେ ପାଣି' ଆଦି ୮୦ଟି ନାଟକ ମଞ୍ଚ ହୋଇଥାରିଛି । ଏକଥା ସତ ଯେ ରଚନା କରିଥିବା ବିଭିନ୍ନ ନାଟକ କୌଣସି ପ୍ରଫେଶନାଲ ଅପେରା ପାର୍ଟିରେ ମଞ୍ଚରୁ ହୋଇ ନାହିଁ ବରଂ ବିଭିନ୍ନ ଗାଁରେ ଥିବା ନାଟକ କ୍ଲବ ଯୁବକମାନେ ପରିବେଶଣ କରିଛନ୍ତି । ସେହିପରି 'ଫେରାର ଶାହାଜାବୀ', 'ନୀଳବଣର ନାରୁଣୀ', 'ଏଜାତି ଏବେ ବି ବଞ୍ଚିତ' ଆଦି ନାଟକ ପ୍ରକାଶିତ । ଏହିସରୁ ନାଟକ ଆମ ଅଞ୍ଚଳରେ ବନ୍ଦୁବାର ମଞ୍ଚରୁ ହୋଇଛି । କିନ୍ତୁ 'ରଙ୍ଗରଙ୍ଗିତ ଘୁମୁସର' ଏବଂ 'ବଞ୍ଚିକନ୍ୟା' ନାଟକ ଏଯାଏ ମଞ୍ଚରୁ ହୋଇପାରି ନ ଥାବୁରୁ ମନରେ ଅବସୋଧ ରହିଛି । 'ଫେରାର ସାହାଜାବୀ' ନାଟକଟି ପ୍ରଥମେ ଆମ ଗାଁରେ ମଞ୍ଚରୁ ହୋଇଥିଲା । ମାତ୍ର ତାହା ସେତେ ଲୋକାଦୃତ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ତେବେ କ'ଣ ସମସ୍ୟା ରହିଲା ତାହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ନାଟ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନ ତଥା ଡିଶାର ଜଣାଇଶା ମାଞ୍ଚ ଅଭିନେତା ନଟବର ସେଣଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ନେଇଥିଲି । ପରେ ଜାଣିଲି ଯେ ନାଟକଟି ସବୁଦିଗ୍ରୁ ଠିକଠାକୁ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ନାଟକଟିଏ ପରିବେଶଣ ପୂର୍ବରୁ ଅଭିନୟରେ ଚରିତ୍ର ତୁମିକା ପ୍ରତି ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ଯେଉଁ ଭାବ ଅନୁଭବ କରିବା କଥା, ବୋଧହୁଏ ସେତେବେଳେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦେବାରେ ତାଙ୍କର ସେ ଅଭିଜ୍ଞତାର ଅଭାବ ରହିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପରେ ସେଇ 'ଫେରାର ସାହାଜାବୀ' ନାଟକଟି ଏକାଧିକ ମାଞ୍ଚରେ ସଫଳତାର ସହିତ ପରିବେଶଣ ହୋଇଥିଲା । ଯାହା ମତେ ନାଟ୍ୟକାରର ପରିଚୟ ଦେଇଥିଲା ।

-ବନବିହାରୀ ବେହେରା

ସେ ଏକାଧାରରେ ଜଣେ ଶିକ୍ଷାବିତ, କବି, ଅଭିନେତା, ନାଟ୍ୟକାର ଓ ନାଟ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ । ଦୀର୍ଘ ୪ଦଶଶିଧରି ତାଙ୍କ ଲେଖନୀୟମାନରେ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି ପ୍ରାୟ ୮୦ୟ ଉର୍ଧ୍ଵ ନାଟକ । ଯାତ୍ରା ନାଟକରେ ଅଭିନୟ କରିବାଟାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦେବା ଓ ନାଟକ ରଚନା କରିବାରେ ତାଙ୍କର ରହିଛନ୍ତି ଭିନ୍ନ ପରିଚୟ । ଯେଉଁଥିରେ ତାଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ଅନୁଷ୍ଠାନରୁ ମିଳିଛି ଅନେକ ପୁରସ୍କାର ଓ ସମ୍ମାନ । ସେ ହେଲେ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଶତ୍ରୁଶାଳ୍ୟ । ଜନ୍ମ ୧୯୧୦ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ । ମାତ୍ର ମାତ୍ର ଦେଇ, ପିତା ଅନେକ ରଚନାର ଶତ୍ରୁଶାଳ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା କରିବାରେ ଏକାଧିକ ଅନୁଷ୍ଠାନରୁ ଅନେକ ପୁରସ୍କାର ଓ ସମ୍ମାନ । ସେ ହେଲେ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଶତ୍ରୁଶାଳ୍ୟ । ଜନ୍ମ ୧୯୧୦ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ । ମାତ୍ର ମାତ୍ର ଦେଇ, ପିତା ଅନେକ ରଚନାର ଶତ୍ରୁଶାଳ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା କରିବାରେ ଏକାଧିକ ଅନୁଷ୍ଠାନରୁ ଅନେକ ପୁରସ୍କାର ଓ ସମ୍ମାନ । ସେ ହେଲେ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଶତ୍ରୁଶାଳ୍ୟ । ଏକଥାରେ କଥା ହେବା କଥା ହେବା ଏବଂ କଥା ହେବା ଏବଂ କଥା ହେବା । ସେତେବେଳେ ଗାଁ ଗାଁ ବୁଲି ତ୍ରୁମା ପାଇଁ ନାଟକ ରଚନା ଠାରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦେବାରେ ବହୁସମୟ ବିତ୍ତନେବାକୁ ପଡ଼ିଛି । ମୁଁ ରଚନା କରିଥିବା ପୌରାଣିକ ନାଟକ ମଧ୍ୟରେ 'ମହାବତୀ ବୃଦ୍ଧାବତୀ', 'ଭୁଜଦୀପୀ ବାଣୀ' ଅନ୍ୟତମା । କାନ୍ତନିକ ନାଟକଭାବେ 'ଫେରାର ସାହାଜାବୀ', 'ଝରା ଗୋଲାପ', 'ମିଛ ବାହାଘର ସତ ଚହଠି', 'କଙ୍କାଳକୋଟିର ସୈତାନ' । ଏତିହାସିକ ନାଟକ 'କୁହୁଡ଼ି ଗଢ଼ର ଲତାହାସ', 'ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖ', 'ତାଣିକୁ', 'ରଙ୍ଗ ରଙ୍ଗିତ ଘୁମୁସର' ଏବଂ 'ବଞ୍ଚିକନ୍ୟା' । ସେହିପରି ସାମାଜିକ ନାଟକ 'ନୀଳବଣର ନାରୁଣୀ', 'ଏଜାତି ଏବେ ବି ବଞ୍ଚିତ' ଆଦି ନାଟକ ପ୍ରକାଶିତ । ଏହିସରୁ ନାଟକ ଆମ ଅଞ୍ଚଳରେ ବନ୍ଦୁବାର ମଞ୍ଚରୁ ହୋଇଥାରିଛି । କିନ୍ତୁ 'ରଙ୍ଗରଙ୍ଗିତ ଘୁମୁସର' ଏବଂ 'ବଞ୍ଚିକନ୍ୟା' ନାଟକ ଏଯାଏ ମଞ୍ଚରୁ ହୋଇପାରି ନ ଥାବୁରୁ ମନରେ ଅବସୋଧ ରହିଛି । 'ଫେରାର ସାହାଜାବୀ' ନାଟକଟି ପ୍ରଥମେ ଆମ ଗାଁରେ ମଞ୍ଚରୁ ହୋଇଥିଲା । ମାତ୍ର ତାହା ସେତେ ଲୋକାଦୃତ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ତେବେ କ'ଣ ସମସ୍ୟା ରହିଲା ତାହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ନାଟ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନ ତଥା ଡିଶାର ଜଣାଇଶା ମାଞ୍ଚ ଅଭିନେତା ନଟବର ସେଣଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ନେଇଥିଲି । ପରେ ଜାଣିଲି ଯେ ନାଟକଟି ସବୁଦିଗ୍ରୁ ଠିକଠାକୁ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ନାଟକଟିଏ ପରିବେଶଣ ପୂର୍ବରୁ ଅଭିନୟରେ ଚରିତ୍ର ତୁମିକା ପ୍ରତି ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ଯେଉଁ ଭାବ ଅନୁଭବ କରିବା କଥା, ବୋଧହୁଏ ସେତେବେଳେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦେବାରେ ତାଙ୍କର ସେ ଅଭିଜ୍ଞତାର ଅଭାବ ରହିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପରେ ସେଇ 'ଫେରାର ସାହାଜାବୀ' ନାଟକଟି ଏକାଧିକ ମାଞ୍ଚରେ ସଫଳତାର ସହିତ ପରିବେଶଣ ହୋଇଥିଲା । ଯାହା ମତେ ନାଟ୍ୟକାରର ପରିଚୟ ଦେଇଥିଲା ।

ପାଞ୍ଚେଟି ଏକପଦୀ

-ଉଚ୍ଚ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ

ଦେଖୁବାକୁ ଚାହେଁ ମୋ ପ୍ରୀତିର ମୁଁ
ଝିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟ ରିଭେ
ହସ ହସ ମୁଖ ପ୍ରତିର ମୟୁଖ
ମିଳନର ମଧ୍ୟ ଗାତେ ।

ଦୁଇ

ଜିଆଲି ମନରେ କହିଲି ମୁଁ ଦିନେ
ପାଦରୁ ମଧ୍ୟକ ଯାଏ
ଶ୍ରୀତ୍ରୁର ଗାତ୍ର ଅତୁଳ୍ୟ ସେ ଚିତ୍ର
ଦେଖାଅ ଗୋ ପ୍ରାଣ ପ୍ରିୟେ ।

ତିନି

ଅନିନ୍ୟ ସେ ଚିତ୍ର ବିଧିରେ ବିତ୍ତ୍ର
ଅନୁପମ ଦିବ୍ୟ ରୂପ
ଦରଶନେ ନେତ୍ର କୁହେଁ ଅପବିତ୍ର
ପ୍ରଶ୍ନିମୀ ପ୍ରାତି ଧୂପା ।

ଚାରି

ସକାଳରେ ଆଜି ବରଷାରେ ଭିତ୍ର
କାହାର ପରଶ ଲାଭେ
ତୁମ ଦେହ ଛୁଇଁ ମୋ ଦେହ ଛୁଇଁଲା
ଏହି କଥା ବସି ଭାବେ ।

ପାଞ୍ଚ

ମୋ ଆଖିରେ ତୁମେ ସପନ ଭରିଛ
ଦିବା ନିଶ୍ଚି ଦେଖେ ଖାଲି
ଯେବେ ତୁ ଆଖିରେ ଅଞ୍ଜନ ବୋଲିଲା
ପାରୁନି ତମକୁ ଭୁଲି ।

---xxx---

ସଚିବ, ସୁଜନ ଶ୍ରୀଶେଷ୍ଟ୍ର, ମାର୍କେଟ୍
ବାଲେଶ୍ୱର, ମୋ- ୮୯୮୪୪୩୭୧୭୭୭

-ରୋଜାଲିନ ମିଶ୍ର

ଘର ଯାବତୀୟ ଅଦରକାରୀ ଜିନିଷ ସହ ତାଙ୍କର ସେଇ
ଛତିକୁ ବି କାହିଁ ବାହାରେ ଗଦେଇ ଦେଇଥିଲା ବୋହୁ ।
ଆହୁରି କହୁଥିଲା ପୁଣି ତା'ର ଏ ସୁନ୍ଦର ସୁଷଜ୍ଜିତ ଘରେ ଏଭଳି
ଫାଲକୁ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଜିନିଷର କୌଣସି ଯ୍ୟାନ ନାହିଁ ବୋଲି ।

କବାଡ଼ିବାଲା ଆସିଲା । ଜିନିଷ ସବୁକୁ ପରଖିଲା ।
କିଛିକୁ ଓଜନ କଲା । କିଛିକୁ ମୋଡ଼ିମାଡ଼ି ନେଇ ତା' ମଳି
କୋଟନ ଅଖା ଭିତରେ ମାହି, କିଛିକୁ ଘୋଷରା ଓରରା କରି
ତା' ତୁଳି ଉପରେ ଲାଦିଲା । ଏବେ ତାଙ୍କ ଛତାର ପାଳି ।
କବାଡ଼ିବାଲା ଛତିକୁ ବେପରାଉଥା ଭାବେ ଉଠେଇ ନେଇ
ଦେଯଦ୍ର ଭାବରେ ତା' ତୁଳି ଉପରକୁ ପିଙ୍ଗିଦେବା ଆଗରୁ
ନିଜ ଘର ଭିତରକୁ ଚାଲି ଆସିଲେ ଶୋଭା । ଶୋଇପଡ଼ିଲେ
ସିଧା ଯାଇ ତାଙ୍କ ଖଣ୍ଡ ଉପରେ । ଆଖରେ ଆଖିଏ ଲୁହ ।
ଛାତି ଭିତରେ ଯେମିତି ବହୁତ କିଛି ଭାଙ୍ଗିଯୁଣି ଯାଇ ବିବାହ
କ୍ଷତିଏ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ଆଉ ବହୁତ କଷ୍ଟ ଦେଉଛି ତାଙ୍କୁ ।
ଦିନମାକ ଏମିତି ଛତର ପରରେ କଟିଗଲା ତାଙ୍କର ।
ତାଙ୍କର ଏ ମାନସିକ ଅବସ୍ଥାର କିଛି ବି ଫରନ ପତ୍ର ନ
ଥିଲା ପୁଅବୋହୁଙ୍କୁ । କି ଜାଣି ଜାଣି ଅଜଣା ଚାଉଳର ଭାତ
ଖାଉଥିଲେ କେଜାଣି । ସେଥିରେ ଆହୁରି ପନ୍ଦର ବର୍ଷର ନାଟି
ଗୋକାଗା ତାଙ୍କୁ ହାତ କଲିଲା ରଳି ଚିଢ଼େଇକି ପ୍ରକ୍ଷି କହୁଥିଲା ,

ଜେଜେମା'... କ'ଣ ଆଜି ଜେଜେ ଭାବି
ମନେ ପହୁଚନ୍ତି କି ? ଆହ୍ଲା ଜେଜେମା ... ସେ ଭଙ୍ଗା
ଛତା ଭିତରେ କ'ଣ ଜେଜେବାପା ଲୁଟିକି ରହୁଥିଲେ ?

ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଛାତ ଉପରକୁ ଚାଲିଗଲେ ଶୋଭା
ନିଜକୁ ଏକାନ୍ତରେ ଚିକେ ସାନ୍ତ୍ଵନା ଦେବା ପାଇଁ । ହାହା
କୁଣ୍ଡା ଖାଇବା ପରି ବର୍ଷା ହେଉଥିଲା । ଥଥାପି ସେ ସେମିତି
ବସି ରହିଲେ ଶୋଲା ଆକାଶ ତଳେ ଅନ୍ଧାରକୁ ଚାହିଁ
ରହି । ବୋହୁ ଆଉ ନାଟି ଅପେକ୍ଷା ତାଙ୍କର ବେଶ ରାଗ,
ଅଭିମାନ ଆସୁଥିଲା ନିଜ ପୁଅ ଉପରେ । ସେ କେମିତି
ଫୋପାଢ଼ି ଦେଇ ପାରିଲା ନିଜ ବାପାର ପ୍ରିୟ ଜିନିଷଟିକୁ !!

ଏ ଛତିକୁ ଶୋଭାଙ୍କର ବାପା ଦେଇଥିଲେ ତାଙ୍କ
ବ୍ୟାଙ୍କୁ ଯୌତୁକରେ । ସେ ସମୟରେ ଏ ଛତା ସାଙ୍ଗକୁ
ହାତ ଘର୍ଷାତିଏ ମିଳିଥିଲା ତାଙ୍କ ସାମା ରହୁକରଙ୍ଗୁ ।
ଆଶାକ ମାସରେ ବାହାଘର ତାଙ୍କର । ବର୍ଷା ହେଲା
ମାନେ ଛତିକୁ ମାରି ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ ବିନା କିଛି କାରଣରେ
ଘେରାଏ ବୁଲି ଆସୁଥିଲେ ତାଙ୍କ ସାମା ଭାବି ଖୁସି ମନରେ ।

ଗୋପାଏ କିଛି ଅସୁବିଧା ସମୟରେ ଘର୍ଷାତି ବିକ୍ରି

ଛତା

ହୋଇଗଲା ଆଉ ରହିଗଲା କେବଳ ଛତାଟି । ଭାବି
ଯଦ୍ବରେ ସାଇଟି ରଖିଥିଲେ ଶୋଭା ସେଇଟିକୁ ବାପଯରର
ସନ୍ତକ ଭାବେ । ଏତେ ଯଦ୍ବରେ ରଖିଲା ପରେ ବି ବିନେ
ମୁଷାଟିଏ କାଟି ଦେଇଥିଲା ସେଇଟିକୁ । ଛତା ପିଠିରେ
ଏତେବେଳେ କଣା ଦେଖି ସେବିନ ଖୁବ କାନ୍ଦିଥିଲେ ଶୋଭା ।
ଆଉ ତାଙ୍କୁ ବୁଝେଇବାକୁ ଯାଇ ନିଜ ହାତରେ ପାନପତ୍ର
ଆକାରର ତାଳିଟିଏ ପକ୍କର ସିଲେର କରି ଦେଇଥିଲେ
ରହୁକର । ଆଉ ରସିକତା କରି କହିଥିଲେ, ହେଲେ
ଦେଖି ଶୋଭା ... ତୁମ ବାପଯର ଛତାରେ ମୁଁ କେମିତି
ମୋ ଭଲ ପାଇବାର ଚିନ୍ତା ଆଜି ଦେଇଛି । ମୁଁ ମାଲା ଯାଏ
ଆଉ ମାଲା ପରେ ବି ତୁମ ସାଜରେ ଏ ଥିବ ଯେମିତି ।

ସ୍ଥାମୀଙ୍କ ପରେ ଛତାଟି ଅବ୍ୟବୁଦ୍ଧ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି ।
ପୁରୁଣା କାଲିଆ ସେଥିରେ ପୁଣି ତାଳିପକା । କିନ୍ତୁ ସ୍ଥାମୀଙ୍କ
ପ୍ରେମର ସାକ୍ଷର ଥିବା ଛତାଟି ପ୍ରତି ଚିକା ବେଶି ଭାବରେ
ଦୁର୍ବଳ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ଶୋଭା । ମନେପଡ଼େ ତାଙ୍କ ପୁଅ
ବଦଳି ବେଳର କଥା । ଅଳଗା ସହରକୁ ଲ୍ଲାମାନାଟିରି ହେବା
ବେଳେ ପୁଅବୋହୁ ଆବୋ ରାଜି ନ ଥିଲେ ଏ ଅଦରକାରୀ
ଜିନିଷଟିକୁ ବୋହିବା ପାଇଁ । ଏ ଛତାଟି ପାଇଁ କିଛି କମ୍
ଯୁକ୍ତିର୍କ କରିବାକୁ ପଡ଼ି ନ ଥିଲା ତାଙ୍କୁ ସେତେବେଳେ ।
ଶେଷରେ ସେ ଜିଥିଲେ ମଧ୍ୟ । ଆଉ ଆଜି ...

ଶୋଭା ଆଖି ବୁଝିଲେ ଦୁଃଖରେ । ମନେ ମନେ
ସ୍ଥାମୀଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କହିଲେ “ପାହୁଣ ଯଦି
ମୋତେ କ୍ଷମା କର । ଅନ୍ତତଃ ମୁଁ ବିଶ୍ଵାସା ଯାଏ ଛତିକୁ
ସାଇଟି ରଖିବି ବୋଲି ଭାବିଥିଲି । କିନ୍ତୁ ପାରିଲି” ।
ଆଖରୁ ଦୁଇ ଠୋପା ଲୁହ ଖସି ପଡ଼ିଲା ତାଙ୍କର ।
ହଠାର କୁଣ୍ଡାଙ୍ଗା ବର୍ଷାଟା ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବା ପରି
ଲାଗିଲା ଯେମିତି ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଆସି ତାଙ୍କ
ସାମା ରହିବାକର ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ଆଉ ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଉପରୁ
ହାତ ବୁଲେଇ ଆଶୁରିଛି । ଚମକିପଡ଼ି ଆଖି ଖୋଲିଲେ
ସେ ଆଶ୍ୟର୍ଯ୍ୟର ସୀମା ନଥିଲା ତାଙ୍କର । ତାଙ୍କ ପରରେ
ତାଙ୍କ ନାଟିଗୋକା ଠିଆ ହୋଇଥିଲା ତାଙ୍କର ସେଇ ପ୍ରିୟ
ଛତିକୁ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ମେଲିଦେଇ । ଆଉ ମୁଣ୍ଡକୁ ମୁହୂର୍ତ୍ତି
ହସି କହୁଥିଲା ଏଇଟିକୁ ଫୁଲ ହେଉଥିଲା ଠି ସକାଲୁ । ମୁଁ
ଜାଣିଛି ପରା । ସେଥାରେ ମନିକୁ ଲୁଚେଇ କବାଡ଼ିବାଲାଠାରୁ
ନେଇ ଆସିଥିଲା । ଯାହାହେଲେ ବି ମୋ ଜେଜେକେ ଛତା ନା ।
ତୁମେ ଚିନ୍ତା କରନି ଜେଜେମା’ । ଆଜି ତୁ ଯା ଦାଯିତ୍ବ ମୋର

-ଉ ଏସ ଏସ ନଗର
ମୋ: ୮୮୯୪୩୭୧୭୭୭୭

ସଂପଦ୍

-ଶୁଭେଦୁ ମହାତ୍ମ

ସଂପଦ୍

ଜୀବନର ଚଲାପଥେ

ଏକ ଅଜଣା ବାଗୋଇ

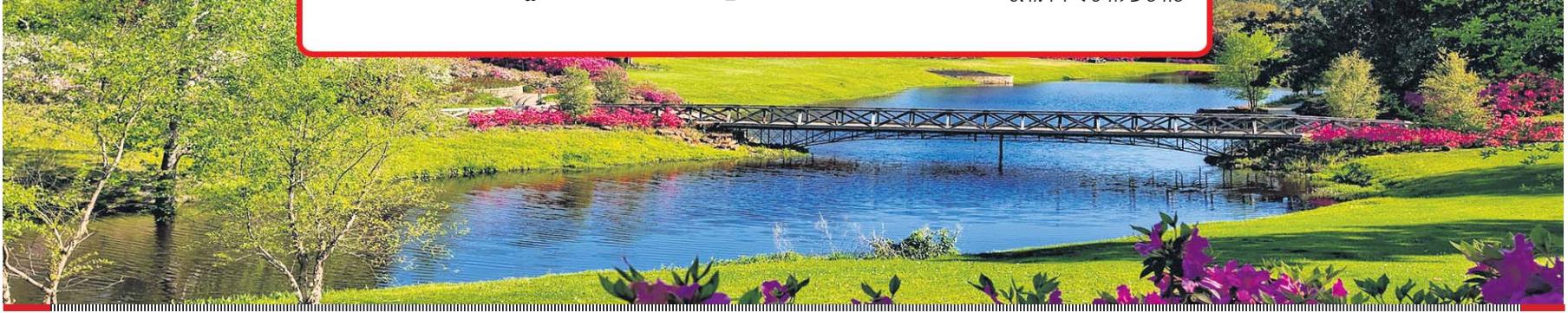
ଆମାନିଆ ନିଜ

ଆମ ଗାଁ ବରଗନ୍ଧ ଭାଇ

ହଜିଲା ଦିନର

ଅଳିଭା ସ୍ଥିର

ଏକ ଅଧାଳେଖା ବହି ।

ମହେଶ୍ୱର ପ୍ରକାଶର କିଆରା

କିଆରା ଆଉଭାନୀ ନିଜ ଅଭିନୟ ଜୀବନର
ରୋଚକ କଥା ବିଷୟରେ ନିକଟରେ ସୁଚନା
ଦେଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ବଳିଉଡ଼ କ୍ୟାରିଯାର ଆରମ୍ଭ
ହୋଇଥିଲା ୧୦୧୪ ରୁ ଆଉ ପିଲ୍ଲାଟିର ଚାଇଟଲ
ଥିଲା ‘ଫୁର୍ଲି’ । ତେବେ ଏହାର ଚାରି ବର୍ଷ
ପରେ ସେ ‘ଭାରତ ଆନେ ନିର୍ବ’ ଶୀର୍ଷକ ତାମିଲ
ପିଲ୍ଲାରେ ଅଭିନୟ କଲେ । ଖାସ କଥା ହେଲା,
ଏହି ପିଲ୍ଲାର ମୂଖ୍ୟ ଭୂମିକାରେ ଅଭିନୟ କରିଥିଲେ
ମହେଶ ବାବୁ । ଯେତେବେଳେ ସେ ଜାଣିଲେ ଯେ
ସେ ଅଭିନୟ କରିବାକୁ ଯାଉଥିବା ପ୍ରଥମ ତେଲୁଗୁ
ପିଲ୍ଲାରେ ମହେଶ ବାବୁ ନାୟକ ବାଜୁଛନ୍ତି ତାଙ୍କର
ଖୁସି ବନ୍ଦ ବାଢ଼ ମାନି ନ ଥିଲା । ଶୁଣି ସମୟରେ
ସେ ତାଙ୍କ ନିକଟରୁ ଅଭିନୟ ବିଷୟରେ ଅନେକ
କଥା ଶିଖିଥିଲେ । ଏ ନେଇ କିଆରା କହନ୍ତି,
(‘ମୋ ଅଭିନୀଠ ପ୍ରଥମ ତେଲୁଗୁ ପିଲ୍ଲାର
ଶୁଣି ସମୟକୁ ମୁଁ କବାପି ଭୁଲି
ପାରିବି ନାହିଁ । କାରଣ

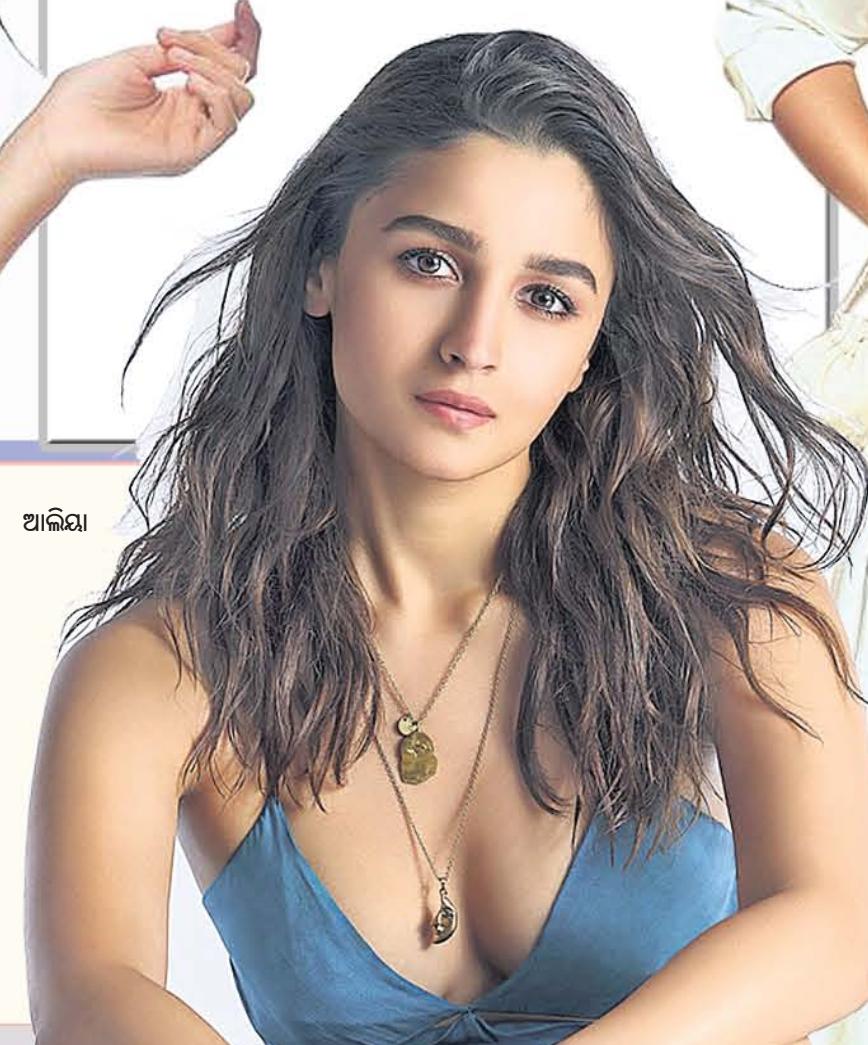
କିଆରା

ଅପେକ୍ଷା ଅନ୍ତି ଦିନର

ଅନୁଷ୍ଠା ଶର୍ମା, ଭାରତୀୟ କ୍ରିକେଟ ଟିମର ପୂର୍ବଚନ ଅଧୁନାୟକ ତଥା ଶ୍ଵାର କ୍ରିକେଟର ବିରାଟ କୋହଲାଙ୍କ ପଡ଼୍ରୀ । ଜାଣନ୍ତିକି ଅନୁଷ୍ଠାଙ୍କର କ୍ରିକେଟରେ ନେଇ ଏକ ଆଶା ଥିଲା । ଆଉ ଏବେ ତାହା ପୂରଣ ବି ହୋଇଛି । କଥା କ'ଣ କି ଅନୁଷ୍ଠାଙ୍କ ଜ୍ଞାନ ଥିଲା, ଏକ କ୍ରିକେଟରିତିକ ସିନେମାରେ ଅଭିନ୍ୟା କରିବେ । ବିଲେଇ କପାଳକୁ ଶିକା ଛିଣ୍ଡିବା ପରି ରିଲିଙ୍ଗ ଅପେକ୍ଷାରେ ଥିବା ‘ଚକଦା ଏହୁପ୍ରେସ୍’ରେ ସେ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକାରେ ଅଭିନ୍ୟା କରିଛନ୍ତି । ଭାରତୀୟ ମହିଳା କ୍ରିକେଟ ଦଳର ଅନ୍ୟତମ ଲୋକପ୍ରିୟ ଖେଳଳି ତଥା ପାଷ୍ଠ ବୋଲର ଝୁଲଣ ଗୋସାମାଙ୍କ ଜୀବନାକୁ ନେଇ ପ୍ରୟୁଷିତ ହୋଇଛି ଏହି ହିସ୍ତ ସିନେମା । ଏଥୁରେ ଝୁଲଣ ଭୂମିକାରେ ଅଭିନ୍ୟା କରିଛନ୍ତି ଅନୁଷ୍ଠା । ଏପରି ସ୍ଵେଚ୍ଛା ସର୍କରରେ ସେ କୁହୁନ୍ତି,

ଯେହି ଚାରି ମାସ.

ଆଲିୟା ଭଙ୍ଗ ଏବେ ଏକ ନୂଆ ସିନେମାର ଶୁଟିରେ ବ୍ୟୟ ଅଛନ୍ତି । ଚିତ୍ରଟିର ଗାଇଲେ ରହିଛି ‘ଆଲପା’ । ଏଥରେ ଆଲିୟାଙ୍କୁ ଆହୁନ ଅବତାରରେ ଦର୍ଶକ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବେ । ଏହା ତ ନିଶ୍ଚୟ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଖୁସିର କଥା, ହେଲେ କ୍ୟାମେରା ସାମନା କରିବା ପୁରୁଷ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ବେଶ ପରିଶ୍ରମ କରିବାକୁ ପଢ଼ିଥିଲା । ଏ ନେଇ ଆଲିୟା କହନ୍ତି, ‘ଯଶରାଜ ଫିଲ୍ମସ ବ୍ୟାନରରେ ସିନେମାଟି ନିର୍ମାଣ କରାଯାଉଛି । ଏଥରେ ମୁଁ ଜଣେ ସୁପର ଏଜେଣ୍ଟ ଭୂମିକାରେ ଅଭିନୟ କରୁଛି । କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ, ଏହି ଫିଲ୍ମରେ ମୋ ଉପରେ ୪-୬ଟି ଆହୁନ ଶରୀର ନିଆୟିବ । ଏ ନେଇ ମୋତେ ଏହାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଶିବ ରାତ୍ରିଲି ଯେତେବେଳେ ସୁଚନା ଦେଲେ ସେତେବେଳଠାରୁ ମାଲଞ୍ଛ ମୋକଥିପ କରିନେଲି ଯେ ଏଥିପାଇଁ ମୋତେ ସେଶାଳ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତେଣୁ ଦାର୍ଢି ଚାରି ମାସ ଆହୁନ ତ୍ରେନିଂ ନେଇଥିଲି ।’ ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଫିଲ୍ମଟି ଆଲିୟାଙ୍କ କ୍ୟାରିଯର ପାଇଁ ଏକ ଚନ୍ଦ୍ର ପଥକ ହେବ । କାରଣ ଏତିଲି ଦମଦାର ଭୂମିକାରେ ସେ ପୂରୁଷ ଅଭିନୟ କରି ନ ଥିଲୋ । ଶର୍ବରୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ଫିଲ୍ମରେ ଅଭିନୟ କରିପାରନ୍ତି । ଏହି ଫିଲ୍ମଟି ଆଲିୟାଙ୍କୁ କେତେ ମାଲଙ୍ଗେଜ ଦେଉଛି ତାହା ଦେଖିବାକୁ ବାକି ରହିଲା ।

၃၂

ପଞ୍ଜାବ ଯୁ ତଥ୍ୟ ସତଜ ଯୁଦ୍ଧରେ ଆଧୁ ଯେଉଁଛାଇ
ହେବାର ଏହା ହେଉଛି ଏକ ସୁନ୍ଦର ମାଧ୍ୟମ ।’

ରିଲ୍ ବନେଇବା ଦର୍ଶମାନ ଏକ ଫ୍ୟାଶନ ପାଲଟି ଗଲାଣି । ଏଥୁରୁ ଅନେକେ
ବେଶ ମାଳକେଜ ବି ନେଇଛନ୍ତି । ଏଡ଼ିଲ ଏକ ସାଂପ୍ରତିକ ବିଷୟକୁ ନେଇ ନିର୍ମିତ
ହୋଇଛି ଓଡ଼ିଆ ବିନେମା ‘ଭଗିଆ ଭାଗିଯା’ । ଏହାର କାହାଣୀ ଅନୁସାରେ ଏକ
ନିପଟ ମଧ୍ୟସାଲରେ ରହୁଥୁବା ଭଗିଆର ଭାଗିଯାକୁ ରିଲ୍ ନିଶା ଘାରିଛି । ରିଲ୍
ତିଆରି କରି ତା’ ମାଧ୍ୟମରେ ନିଜ ପରିଚୟ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ସହ ସେ ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟ
ବି ରଖିଛନ୍ତି । ସେହି ଲକ୍ଷ୍ୟ କ’ଣ ଆଉ ତାହା ପୂରଣ ହେଉଛି କି ମାହ୍ୟ ତାହାର
ଉଦ୍ଦର ସିନେମାରେ ପାଇବେ । ହରିବୋଲ ମିଟିଆ ଏଷ୍ଟରେନମେଷ୍ଟ ପ୍ରା.ଲି.
ବ୍ୟାନରରେ ପିଲ୍ଲଟି ଖୁବ ଶୀଘ୍ର ରିଲିଜ ହେବ ବୋଲି ପ୍ରଯୋଜନା ସଂଖ୍ୟା ପକ୍ଷରୁ
ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଛି । ଟ୍ରୁଟିର କାହାଣୀ, ଟ୍ରୁନାଟ୍ୟ ଏବଂ ସଂକାପ ରଚନା
କରିଛନ୍ତି ହାସ୍ୟାଭିନେତା ହରିହର ମହାପାତ୍ର ଓରପ ହରି ଭାଇ । ପିଲ୍ଲଟିର
ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦେଇଛନ୍ତି ମୁଖ୍ୟମ୍ୟ ସାହୁ (ବାପି) । ହରି, ଦେବମାନୀ, ବବି ମିଶ୍ର
ଏବଂ ପୁପିଦର ବିଭିନ୍ନ ଭୂମିକାରେ ଅଭିନ୍ୟା କରିଛନ୍ତି ।

ଦେବଯାନୀ

ଅନ୍ତର୍ଗତ

ପ୍ରତିଧିନ ପୁର ଘଣ୍ଟା

ରଣବୀର ସିଂ ଯେତେ ବ୍ୟପ୍ତ ରହିଲେ ବି ପ୍ରତିଦିନ ଗୋଟିଏ
କାମ ପାଇଁ ଦୁଇ ଘଣ୍ଠା ଯେମିତି ବି ହେଉ ଦିଅନ୍ତି। ହେତୁ
ଜିନିଷଟି କ’ଣ ତାହା ଜାଣିବାକୁ ଆପଣଙ୍କ ମନରେ ନିଶ୍ଚୟ
ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧିକାଳୀନ ପ୍ରକାଶ ପାଇବାଟି। ହୁଁ, ପ୍ରତିଦିନ ସେ ଯେମିତିହେଲେ
ଦୁଇ ଘଣ୍ଠା ଏବୁରସାଇଜ ପାଇଁ ଦିଅନ୍ତି। କାରଣ ନିଜ
ଫିରନେସକୁ ନେଇ ସେ ବେଶ ସତେଜନ। ଏ
ବିଷୟରେ ରଣବୀର କହନ୍ତି, ‘ଆଜିକାଳି ମୁଗରେ
ଫିରନେସ ହେଉଛି ସବୁକିଛି। ତେଣୁ ମୁଁ ନିଯମିତ
ଏବୁରସାଇଜ କରେ। ଯଦି ହାତରେ ସମୟ
ଆଏ ତେବେ ଜିମ୍ ଯାଏ। ନ ହେଲେ
ଘରେ ସକାଳେ ଘଣ୍ଠାଏ

ରଣବୀଜ

କୁଣ୍ଡଳ ହୋଇଥିଲା ପୁଅ ରୋଜଗାର

ମୋର ଜନ୍ମ ଯାଇପୁର ଜିଲ୍ଲାର ନରସିଂହପୁର ଗ୍ରାମରେ । ମୋତେ ମାତ୍ର ଅତ୍ରେଇ ବର୍ଷ ବନ୍ଦ
ବେଳକୁମା' ମୋ ସାନଭାଇଙ୍କୁ ଜନ୍ମଦେଇ ଆରପାରିକୁ ଗାଲିଗଲେ । ବଡ଼ ଭଉଣୀ ଅଞ୍ଚଳିନୀ ପୂର୍ବରୂ
ବିଭା ହୋଇଯାଉଥିଲେ । ବାପା ଯାଇପୁର ଗୋଡ଼ ନିକଟବର୍ଷା ଶଙ୍ଖତିଳା ହାରରେ ବ୍ୟବସାୟ
କରୁଥିଲେ । ତେଣୁ ବଡ଼ବାପା ହେ ଆମର ଭଲମାନ ବୁଝୁଥିଲେ । ମୋତେ ଏ ବର୍ଷ ବୟସ ବେଳକୁ
ବାପାଙ୍କର ମଧ୍ୟ ସର୍ବବାସ ହୋଇଗଲା । ବଡ଼ବାପାଙ୍କର ଥିଲେ ଏ ପୁଆ ଓ ଗୋଟିଏ ଝୀଆ ।
ଏତେବେଳେ ପରିବାରର ଦୟିତ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଥାଇ ବି ସେ ଆମ ଦୂର ଭାଇଙ୍କର ସବୁ ଭଲମନ
ବୁଝିବା ସହ ଆମକୁ ପାଠ ପଡ଼ାଉଥିଲେ । ଭଲ ପଛୁଥିବା ଯୋଗୁ ଢାଇଁ ଓ ସପୁମରେ ବୃଦ୍ଧି
ପାଇଲି । ନବମରେ ପଡ଼ିଲାବେଳେ ସାରମାନେ ହସ୍ତକ୍ଷେଳରେ ରହି ଅଧିକ ପଡ଼ିବାକୁ ପରାମର୍ଶ
ଦେଲେ । ତେଣୁ ହସ୍ତକ୍ଷେଳରେ ରହିଲି । ପଡ଼ା ସାଙ୍ଗକୁ ନାଚକରେ ଅଭିନୟ ଓ ଲେଖାଲେଖୁ ବି
କରୁଥିଲି । ଦଶମରେ ପଡ଼ିଲାବେଳେ ଗଣେଶ ପୂଜାକୁ ସ୍ଥଳରେ ଏକ ନାଚକ ମଞ୍ଚପୁରୁଷ
ମାହାକୁ ଦେଖିବାକୁ ଅସିଥିଲେ ସ୍କୁଲ ପାଖ ଡାକ୍ତରର ପୋଷ୍ଟମାଷ୍ଟର ଲକ୍ଷଣକାନ୍ତ ଦାସ ।
ନାଚକରେ ମୋ ଅଭିନୟ ଦେଖୁ ସେ ଏତେ ଅଭିଭୂତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ଯେ, ଆମର କୁଳମଣି
ସାରଙ୍ଗୁ ମୋ ବିଶ୍ୱଯେ ପରାପରି କଲେ । ମୋ ଜୀବନର କରୁଣା କାହାଣୀ ଶୁଣି ସେ ମୋତେ
ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଦେଖିବାକୁ ଭଲମନଦ ବୁଝିଲେ । ସେତେବେଳେ ବୃଦ୍ଧ ବାବଦରେ ମିଳୁଥାୟ ମାସକୁ ମାତ୍ର
୧୫ ଦଙ୍କା ; ଯେଉଁଥାରୁ ୧୦ ଦଙ୍କା ୩/୪ ଭାଇଙ୍କ ସ୍କୁଲ ଦରମା ବାବଦରୁ ଖର୍ଚ ହେଉଥିଲା ଆଉ
୪ଟଙ୍କା ଛାତ୍ରବାସରେ ମୋ ଖର୍ଚ ପାଇଁ ଦିଆୟାଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ତାହା କମ ହେଉଥିବା ଯୋଗୁ
ଅଧାରାତି ଖାୟ ତ ଅଧାରାତି ଉପବାସ ରହେ । ଏକଥା ଶୁଣି ସେ ମୋତେ ମାସକୁ ୧୦ଟଙ୍କା
ଲେଖାୟ ସାହାୟ୍ୟ କରିବେ ଗୋଲି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେଲେ । ହେଲେ ମୁଁ ଚିନ୍ତିତ କିମ୍ବାନା ଥିଲି, ତେଣୁ
କହିଲି - "ଆପଣଙ୍କର କିଛି ଉପକାର ନ କରି ମୁଁ ସାହାୟ୍ୟ ନେବି ନାହିଁ ।" ଲକ୍ଷଣାକାନ୍ତ ବାବୁଙ୍କର
ଦୁଇଟି ସାନ ସାନ କିମ୍ବା, ସେମାନଙ୍କୁ ୪ଟାରେ ସ୍କୁଲ ଛୁଟିପରେ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇ ପଢ଼ାଇବାକୁ
କୁଳମଣି ସାର ମୋତେ ବୁଝାଉଥିଲେ । ପଡ଼ା ମଞ୍ଜିରେ ମୋ ପାଇଁ ମୁଁ ସାହାୟ୍ୟ ହାଲୁଆ । ଏବଂ ପଢ଼ାଇ

ସାରି ଫେରିବା ବେଳକୁ ବଡ଼ ଖୁସରେ ଖୁସେ ସିଖୁ କ୍ଷାର ପ୍ରତିଦିନ ଲଞ୍ଚାକାନ୍ତ ବାବୁଙ୍କ ପଢ଼ା ଶିଶିରା ଦେବୀ ମୋତେ ଦେଉଥିଲେ । ପୁଣି ମାସ ଶେଷକୁ ୧୦ ଜଙ୍ଗା ଦରମା । ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ଯେତେ ମନୀ କଲେ ବି ସେ କହୁଥିଲେ – ‘ତୁମେ କ’ଣ ଆମ ପୁଅ ମୁଁ ହୁଁଁ ? ଜଳଖୁଆ ଟିକେ ଖାଇବାକୁ ମନୀ କରୁଛ ? ଅନ୍ତି କିନ୍ତିଦିନ ପରେ ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ଲାନ୍‌କୁ ବଦଳି ହୋଇଗଲା । ବୁଝନ ନ କଲେ ବି ପ୍ରତି ମାସ ସେହି ତାକରଗକୁ ମୋ ନୀରେ ୧୦ ଜଙ୍ଗା ମନିଅର୍ତ୍ତ ଆସୁଥିଲା ; ଯେଉଁଠିରେ ମାତ୍ରିକ ପରାକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହଷ୍ଟଲିରେ ରାତିରେ ପେଟପୂରା ଖାଉଥିଲି । ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଶାର୍ବଦ ଯୋଗୁ ମାତ୍ରିକରେ ବି ବୁଝି ପାଇଲି । ମିନା ବଜାରରେ ଯେହେତୁ ମୋର ଅନେକ ଲେଖା ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥାଇଥିଲା ; ତେଣୁ ଚିନ୍ତା କଲି କଟକ ଯାଇ ସେହିଭିଲି କିନ୍ତି ଲେଖାଲେଖୁ କାମ କରି ଗୋବାରା କରିବି ଆର ପାଠପଢ଼ି । ଏମିତି ଗନ୍ଧି ଖୋଜୁଖୋଜୁ ହଠାତ୍ ଦିନେ ଦେଖା ହୋଇଗଲା “ଆନମଣ୍ଡଳ” ପ୍ରଶନ୍ତ ବିଜ୍ଞାନ କାନ୍ତରେବୋକ୍ତ ସହ । ସେ ମୋର ଭଲ ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନ ଓ ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରତି ଦେଖୁ କହିଲେ – “ତୁମେ ହେଲେ ଆନମଣ୍ଡଳ ଲେଖାବାବୁ ଉପରୁ ବ୍ୟକ୍ତି । କୌଣସି କଲେଜରେ ପଡ଼ି କଟକରେ ଯଦି ରହିବ ଏବଂ ୨/୪ ଘଣ୍ଟା ସମୟ ମୋତେ ଦେବ ; ତେବେ ତୁମର କଳିବା ପାଇଁ ଆଉ ଅଭାବ ରହିବ ନାହିଁ ।” ଏକଥାରେ ରାତି ହେବାରୁ ସେ ମୋତେ ମାସକୁ ୧୦୦ଟଙ୍କା ଦେଲେ । ମୋର କାମ କରିବାର ସମୟ ରହିଲା ପାହାନ୍ତା ମଚାରୁ ସକାଳ ଶତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ତା’ ସାଙ୍ଗକୁ ରେଭେସ୍ଟ କଲେଜରେ ପଡ଼ି ମାସକୁ ବୁଝି ପାଇଲି ୩୦ ଜଙ୍ଗା । ସେଥିରୁ କିନ୍ତି ଘରକୁ ପଠାଇବା ସହ ତ୍ରାବାସରେ ରହୁଥିବା କେତେକଣ ଗରିବ ପିଲାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଯଥାଘାଧ ଯାହାଯି କରୁଥିଲା । ଏମିତିରେ ମୋର ବି.୧. ପଢ଼ା ସରିଗଲା । ତା’ପରେ ବିମ୍ବ ଯାଇ ଭାରତାଯି ବିଷ୍ଣୁବନରେ ଯାମଦିକତା

ଲେଖକ ମୃସିଂହ ଚରଣ ସାହୁ
(ଜୟୁରୀ ଭାଇ) ନିଜ ପ୍ରଥମ
ରୋଜଗାର ସମ୍ପର୍କରେ ଯାହା କୁହାନ୍ତି...

ପାଠ ପଡ଼ିଲି, ଆଉ ସମୟକୁମେ ଏକ ଦେଖିକ ଓଡ଼ିଆ
ଖବରକାଗଜରେ କାମ କରିବାକୁ ଲାଗିଲି । ତା'ପରେ
ଓଡ଼ିଶାର ଦଶହିତା ବରପୁନ୍ଦରମାନଙ୍କ ଜୀବନକୁ ନେଇ
ଲେଖୁଥିବା “ଆମେ ଓଡ଼ିଆ” ଏନ୍ସାଇନ୍‌ମେଡିଆ
ହଁ ମୋତେ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପରିଚୟ ପ୍ରଦାନ କଲା ।

ତେବେଳୀ ଟାହାଣୀ, ପୁରୁଷି ହସ, ତହ୍ରୀରୁ ରୈଛି ପ୍ରେମର ରସ

୧୫୮

ପ୍ରଶ୍ନ—ମୋ ପ୍ରିୟା ବେଳେବେଳେ ଅଭିନାନ କରୁଛି । ହେଲେ
ସେ ହସିଦେଲେ ମୋତେ ଲାଗୁଛି ଯେମିତି ମୁଁ ଏକ ମୁଆ
ଦୁନିଆରେ ରହିଛି । ସେ ହସରେ ଏମିତି କ’ଣ ଅଛି କହିବେ
କି ସାଥୀ ?

ଭରତ: ଅଭିମାନ ହେଉଛି ପ୍ରେମର ଅନ୍ୟତମ ଗହଣା । ସେହି ଅଭିମାନକୁ ଭଲ ଭାବରେ ପଡ଼ିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ । କାରଣ ଅନେକ ସମୟରେ ସେହି ଅଭିମାନରେ ମନର ଅନେକ କଥା ଲୁଚି ରହିଥାଏ । ସେ ସିନା ଅଭିମାନ କରିଛି, ହେଲେ ତା ଲାଜରେ ଅନେକ କଥା ଲୁଚି ରହିଛି । ‘ଡେରେଇ ଚାହାଣୀ, ମୁଠି ହସ, ଚଞ୍ଚୁ ଖୁବି ପ୍ରେମର ରେ’ । ତା ମନର ଭିତରି କଥାକୁ ଥଣ୍ଡା ମିଳାସରେ ପୁଣି ଭଲ ଭାବରେ ଅନୁଧାନ କରନ୍ତୁ । ଦେଖିବେ ସେହି ଲାଜୁଆ ହସରେ ପ୍ରେମର ଅନେକ କଥା ଲୁଚି ରହିଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ- ଯାହାକୁ ପ୍ରେମ କରୁଥିଲ ତାକୁ
ବାହା ହୋଇଛି । ହେଲେ ଏବେ
ଆଉ ଜଣେ ମୁଦ୍ରା ମୋଡେ ତା’
ପ୍ରେମ ଜାଲରେ ବାନ୍ଧିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା
କରୁଛି । କଣ କରିବ ?

-ଅମନ୍ ଦାସ, କଟକ

ଉତ୍ତରଃ ସାହକ ଉଲ

ପାଥୁଲେ ତାହାକୁ ତ
ଜୀବନ ସାଥୀ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ
କରିବାରିଲେଣି । ଏବେ ପୁଣି
ଆଉ ଜଣେ ସୁନ୍ଦରୀ ମାୟାରେ
ପଡ଼ିଯାଇଛନ୍ତି । ଏହାର ଅର୍ଥ
ଜାଣତରେ ହେଉ ଅବା
ଅଜାଣତରେ ଆପଣ ନିଜ
ଗୋଡ଼ରେ କୁରାଡ଼ି ମାରୁଛନ୍ତି ।
ଘର ସଂସାର କରିବା ପରେ
ପୁଣି ଥରେ ପ୍ରେମ କାହୁଆରେ
ଗୋଡ଼ ପୁରାଇବା ଅର୍ଥ ଅଯଥା
ଚେନ୍ସନକୁ ହାତ ଠାରି ଡିକିବା ।

ପୁଣି ଥରେ କାହା ପ୍ରେମ ଜାଲରେ ଫ୍ଳସିବାକୁ ରେଖା କରନ୍ତୁ
ନାହିଁ । ଯଦି ତା' ମାଯାଜାଲରେ ଥରେ ବନ୍ଧା ପଡ଼ିଗଲେ, ତେବେ
କଥାଟି 'ବୁଢ଼ିଗଲା ଗୋଡ ତଳକୁ ତଳକୁ' ପରି ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ- ସେହି ସୁନ୍ଦରାର ଲାଜରେ ପ୍ରେମର ଲକ୍ଷାରା ପାଇବା
ପରେ ଆଗେଇଥିଲି । ହେଲେ ଏବେ ଜାଣୁଛି ସେ ମୋ ସହ ମିଳ
ନାଟକ କରୁଥିଲା । ବର୍ତ୍ତାନ ମୁଁ କଣ କରିବି ?

-ତାପସ କୁମାର, ରାଉରକେଳା

ଉତ୍ତର: ଯେତେବେଳେ ସେହି ସୁଦରାର ପ୍ରେମ ଲୟାରାରେ
ଆପଣ ବନୀ ହୋଇଗଲେ ସେତେବେଳେ ସେହି ଝିଅର ମନର
କଥାକୁ ଭଲ ଭାବରେ ପଡ଼ିନାହାନ୍ତି । କାରଣ ସବୁ ହସ ପଛରେ
ପ୍ରେମ ଲୁଚି ରହି ନ ଥାଏ । କେତେକ ହସରେ ଏପରି ଭାଇରେ
ଥାଏ ଯେ ତାହାର ଦଶନ ସାରା ଜୀବନ ଅନୁଭୂତ ହୋଇଥାଏ ।
ଏବେ ଯଦି ସେ ପ୍ରେମିକାର ଅସଲ ରୂପ ଜାଣିବାରିଲେଣି,
ଡେବେ ବିଳମ୍ବ କରି କିଛି ଫାଇଦା ନାହିଁ । କାରଣ ସେହି ବହୁରୂପୀ
ପ୍ରେମିକାକୁ ନେଇ ଯଦି ଆଗକୁ ଆଗାନ୍ତି ଡେବେ ଆପଣଙ୍କ
ପ୍ରେମର ଯନ୍ତ୍ରଣା ସେତେ ବଡ଼ ଗାଲିବ । ତେଣୁ ସେଭଳି ପ୍ରେମିକା
ଆଉ ପ୍ରେମକୁ ଯେତେ ଶାୟ୍ର ଗୁଡ଼ବାୟ କରିବେ ତାହା ଆପଣଙ୍କ
ପାଇଁ ଭଲ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ- ଯାହାକୁ ମୋ ଜୀବନର ସବୁ କିଛି ଉଷ୍ଣର କରି ପ୍ରେମ
କରୁଥିଲେ ସେ ମୋତେ ଧୋକା ଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ମୋ ମନକୁ
ବୁଝାଇ ଏବେ ମୁଁ ଆଉ ଜଣେ ଝିଅକୁ ଭଲ ପାଇବି ବୋଲି ଚିନ୍ତା
କରୁଛି । ଏ ନେଇ ଆଗେଇବା ଠିକ୍ ହେବ ତ ?

-ବିବେକ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା

ଉତ୍ତର: ଯେଉଁ ପ୍ରେମରେ ଧୋକା ଖାଲଥୁଲେ ସେଉଳି ପ୍ରେମକୁ ଯଦି ସବୁବେଳେ ମନେ ପକାଇବେ ତେବେ ତାହା ମନ ଭିତରେ ସେମିତି ଦୁକୁ ଦୁକୁ ହୋଇ ଜଳୁଥିବ ଆଉ ତାହାର ପ୍ରଭାବରେ ନା ଆପଣ ଆଗକୁ ଯିବେ ନା ସେହି ପ୍ରେମକୁ ଭୁଲିପାରିବେ । ତେଣୁ ପ୍ରଥମେ ସେହି ପ୍ରେମରେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ପୂର୍ଣ୍ଣଚ୍ଛେଦ ଚାଣି ଦିଅନ୍ତୁ । ଯଦି ପୁଣି ଥରେ ପ୍ରେମ କରିବାକୁ ମନ ବଳାଇଛନ୍ତି ତେବେ ପୁରୁଣା ଭୁଲର ଯେମିତି ପୁନରାବୃତ୍ତି ନ ହୁଏ ସେ ନେଇ ନଜର ଦିଅନ୍ତୁ । ନ ହେଲେ ପୁଣି ପ୍ରଥମ ପ୍ରେମର ପରିଷ୍ଠିତ ଯେ ସୁଷ୍ଟି ନ ହେବ ତାହାର ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି କେହି ଦେଲପାରିବେ ନାହିଁ ।

ବିଜ୍ଞାନ୍ ଭୂମିରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାଥ

ଚକରେ ୧୮୫୧ ମସିହାରେ ନିର୍ମିତ ମନ୍ଦିରଟି ୩୦ପାଞ୍ଚ ଉଛତା ବିଶିଷ୍ଟ ।

ମେଦିନୀପୁର ବାସୁଦେବପୁର ଗ୍ରାମରେ ଜଣାରେ ନିର୍ଭିତ
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାଥ ମନ୍ଦିର ରହିଅଛି । କୋରା ବାଗାନଠାରେ ଥିବା ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାଥ
ମନ୍ଦିର ବେଳିଯୁପୂର୍ଣ୍ଣ । ଦେଖିବାକୁ ଗାଙ୍ଗ ପରି । ପରମାତ୍ମା ନାଳ ମଲିକ
୧୯୭୧ ମସିହାରେ ଏହି ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କରାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ମାମୟରୁ
ଯେଉଁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାଥଙ୍କ ବିଗ୍ରହ ସେ ଉପହାର ଭାବେ ପାଇଥିଲେ, ସେହି
ବିଗ୍ରହ ଏଠାରେ ପଜା ପାଉଛନ୍ତି ।

ରଥମୋଳା: ଦାନ୍ତନିମାରେ ଜଗନ୍ନାଥ ସନ୍ଦର୍ଭ ଦାଢ଼ିରେ ଶ୍ରୀକୃତେନ୍ଦ୍ରୀ
୧୪୦୯ ମସିହାରେ ବିଶ୍ଵାମ ନେଇଥିଲେ । ସେହି ଛୁଟନରେ ଓଡ଼ିଶାର
ମୂର୍ଖ୍ୟବଂଶୀ ରାଜୀ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ମଦିର ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । କୌ-
ବଜାରରେ ଥିବା ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ମଦିର ଐତିହ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଜବତାଶ୍ରୀକ
ତାଙ୍କ ବିବରଣୀରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ରଥଯାତ୍ରାକୁ
'ରଥମୋଳା' ବସେ ବୋଲି ଲେଖାଇଛନ୍ତି ।

ଜ୍ଵଳା ଶର୍ଷକଙ୍କ ବିବରଣୀରେ ଶିଆଲଦହ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧ ମନ୍ଦିର
କଥା ସ୍ଥାନ ପାଇଛି । ଶିଆଲଦହର ବୈଠକାନାରେ ଗୋଟିଏ ଗଛତଳେ
ବସି ବ୍ୟବସାୟ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ସମୟରେ ୧୯୯୩ ମସିହାରେ
୭୦୦୦୦ ଉଚ୍ଚତାର କାଠରଥରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାଥୁଙ୍କ ଦିନେ କରାଯାଇ ଥିଥାପ୍ରାତି
ହେଉଥିଲା ବୋଲି ଲେଖାଇଛନ୍ତି । ଏହି ରଥକୁ ବୌବଜାର ଦେଇ ଗଜାନଦୀ
କୁଳକୁ ନିଆୟାଇଥିଲା । ସେ ନିଜ ଆଖୁରେ ଦେଖୁଥିବା କଥା ସ୍ବାକ୍ଷାର କରି
ରଥଚଣ୍ଡାବେଳେ ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାଭାଷା ଭକ୍ତଙ୍କ ସହିତ ବହୁ ଓଡ଼ିଆ ଭକ୍ତ ଥିଲେ
ବୋଲି ଲେଖାଇଛନ୍ତି ।

ଦକ୍ଷିଣ ଦିନାଜପୁର ଜିଲ୍ଲାର ହାତଖୋଲା ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧା ମନ୍ଦିରଟି 'ରଥବାଡ଼ି ଆଶ୍ରମ'ରେ ଅବସ୍ଥିତ । ମନ୍ଦିର ପରିସରକୁ ରଥବାଡ଼ି ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ କୁହାୟାଉଥିଲା । ଏଠାରେ ରଥଯାତ୍ରା ମୁଖ୍ୟ ଉତ୍ସବ ଥିଲା । ପରେ ଏହା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ୧୯୭୪ ମସିହାଠାରୁ ପୁନଃ ରଥଯାତ୍ରା ଆଶ୍ରମଟି ହେଉଅଛି ।

ପଣ୍ଡିମବଙ୍ଗରେ ୨୦୧୦ ମସିହା ପୂର୍ବରୁ ୯୪ଟି ମନ୍ଦିର ଥିଲା ବୋଲି
ତେ ସୁରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ମିଶ୍ରଙ୍କ ଲିଖିତ ତଥା ପୁରୀ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାଥ ସଞ୍ଚୁତ
ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରକାଶିତ 'ଓଡ଼ିଶା, ଭାରତ ଓ ଭାରତ ବାହାରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାଥ
ମନ୍ଦିର' ପୁସ୍ତକରୁ ଜ୍ଞାପତ୍ରେ । ତେବେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପଣ୍ଡିମବଙ୍ଗରେ ଆଉ ୧୯୬୫
ନୂଆ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିବାର ତଥ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି । ତେବେ ଓଡ଼ିଶା
ପରେ ସମ୍ବ୍ରଦ୍ଧ ଭାରତରେ ସବୁ ଅଧିକ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାଥ ମନ୍ଦିର ପଣ୍ଡିମବଙ୍ଗରେ
ରହିଛି । ସାଂଦ୍ରକିଳ ସଂହକ୍ତି ଓ ସଦଭାବନାର ଏହା ବ୍ରାତକ୍ଷତ ନିର୍ଦଶନ ।

— ଶ୍ରେୟା ହାଲଦାର , ବେଳଘରିଆ, କୋଲକାତା

ଅବିଭକ୍ତ ଭାରତବର୍ଷରେ ବଙ୍ଗଲାର ଭକ୍ତିମାନେ ତାର୍ଥ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣକୁ ଆସୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାର୍ଥଙ୍କୁ ଦଶନ କରି ଫେରିବା
ପରେ ନିଜ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏପରି କି ନିଜ ଘରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାର୍ଥଙ୍କ
ଉପାସନା କରୁଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଅଧୂକାଂଶ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାର୍ଥଙ୍କ
ବିଗ୍ରହଙ୍କୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଏହା ଥିଲା ଶ୍ରୀଚେତନ୍ୟ
ପୁରୀ ଅଧିବାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଘଟଣା । ଶ୍ରୀଚେତନ୍ୟ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଉପାସନ
ଥାରୁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାର୍ଥଙ୍କୁ ସେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମନେକଥିଲୁଥିଲେ । ସେଥୁପାଇଁ
ବଙ୍ଗଲାରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାର୍ଥଙ୍କ ପୁଜିତ ବିଗ୍ରହରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ସମୀକରଣ
ଦେଖୁବାକୁ ମିଳେ ।

ଘରେ ଘରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାଥ ଉପାସନା: ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାଥଙ୍କୁ ଅନେକ ବଜ୍ରଳାର
ତଳ୍ଲ ନିଜ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ ଗ୍ରୁହଣ କରି ପୂଜା କରନ୍ତି।
କେତେକ ପ୍ଲାନରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାଥଙ୍କ ମଦିର ଯେପରି ତିନି ଭିନ୍ନ ରହିଛି ତାଙ୍କ
ବିଶ୍ଵରେ ମଧ୍ୟ ଭିନ୍ନତା ରହିଛି। ତେବେ ପ୍ରାୟ ସତ୍ତବ ଜୀବରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାଥ
ଦିବାଜମାନ କରିଛନ୍ତି। ମୂଳ ମଦିରର ରାତିନାଟି ଏଠାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ
ପ୍ରତିଫଳିତ ନ ହୋଇପାରିଲେ ମଧ୍ୟ କେତେକାଂଶରେ ପ୍ରତିଫଳିତ
ହୋଇଥାଏ। ବଜ୍ରଳାର ଅନେକ ପ୍ଲାନରେ ପ୍ରବାସୀ ଓଡ଼ିଆମାନେ
ବସବାସ କରିବା ପରେ ଏଠାରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାଥଙ୍କ ଉପାସନାର ଅଧିକ
ପ୍ରଗର ପ୍ରସାର ହୋଇଛି। ମେଦିନୀପୁର, ହୁଗୁଳ ନଦୀର ଉପର୍ଯ୍ୟକାରେ
ଓଡ଼ିଶା ଶୈଳୀର ମଦିର ଓ ଶ୍ରୀବିଶ୍ୱାସ ପୂଜା ହେଉଥିବାର ଦେଖାବାକୁ
ମିଳେ।

ବାଙ୍ଗୁଡ଼ା ଜଗନ୍ନାଥ ମଦିର: ପଣ୍ଡିତଙ୍କର ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକ ଓଡ଼ିଶା
ଗଜପଟିଙ୍କ ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୂତ ଥିଲା, ସେଠାରେ ଗଜପଟିଙ୍କ
ପୃଷ୍ଠୋପକତାରେ ଏକାଧୁନ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ମଦିର ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା।
ତୁଳିବଂଶ ଶାସନ କାଳରେ ବାଙ୍ଗୁଡ଼ାର ଜଗନ୍ନାଥପୁର ଗ୍ରାମରେ ରାଜା
ନକ୍ଷର ତୁଳି ୧୩୪୮ ମସିହାରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ମଦିର ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ।
ଏଠାରେ ପୁଣିତ ଶ୍ରୀଦିଗ୍ବିହୁକୁ ରାଜା ପୁରାରୁ ଅଶାଇ ବିଜେ କରାଇଥିଲେ।
ଅନେକ ଆଲୋଚନା ମତ ଦିଅନ୍ତି, ବଙ୍ଗାଳର ଏହା ପାଚାନ ମଦିର।

ସୁପ୍ରିଣ୍ଡା

ହାଇ ହାଇ

କଟା ଘା

ସ୍ଵାମୀ ସ୍ଵାକ୍ଷ୍ରୁତି – ତୁମ ବାପଙ୍କର
କଟାଘା'ରେ ବୁନ ମାରିବା ରୁଣ ଆଜିଯାଏଁ
ଗଲାନି।

ସ୍ଵାମୀ – ଏମିତି କ'ଣ କହୁଛ ? ମୋ ବାପା
ଏମିତି କ'ଣ କଲେକି ?
ସ୍ଵାମୀ – ଆଜି ସେ ପୁଣି ମତେ
ପଚାରୁଥିଲେ, ମୋ ଖେଳୁ ବାହା ହୋଇ
ଖୁସିରେ ଅଛ ତ ?

ମଶା

ମଶୁ ରୋଜିକୁ – ରାତିରେ ଏତେ ମଶା
ହେଉଛନ୍ତି ଯେ, ଶୋଇବାକୁ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି।
କ'ଣ କରିବି କହିଲୁ।

ରୋଜି – ଗୋଟେ କାମ କର। ଶୋଇବା
ପୂର୍ବରୁ ଗୋଟେ ମଶାକୁ ମାରିଦେ । ଅନ୍ୟ
ମଶା ତାକୁ ଧରି କାନ୍ଦିବା ସହ ତା' ଅନ୍ତିମ
ସଞ୍ଚାର କରିବାରେ ବ୍ୟୟ ରହିବେ । ଆଉ ତୁ
ଆରାମରେ ଶୋଇପଡ଼ିଲୁ ।

ଏମଣ୍ଡ

ମହେଶ ନବକୁ – ଆରେ ଦୁଇ ମାସ ତଳେ
ମୁଁ ତୋ ନମର ମୋରେ ଦେଖୁଥିଲି ବିଷ
ଲେଖାଥିଲା । ଏବେ କ'ଣ ଏମଣ୍ଡ ଲେଖୁ
ଦେଲୁଣି । ଦୁଇ ମାସରେ କ'ଣ ତୁ ଦୁଇ ବର୍ଷର
ତିଗ୍ରୀ ହାସଳ କରିଦେଲୁ ?

ନବ – ନା ସେମିତି କିଛି ଦୁଇଁ । ଦୁଇ ମାସ
ତଳେ ମୋ ସ୍ବା ବାପର ଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ
ଲେଖୁଥିଲି ବ୍ୟାଚଳର ଅଗେନ୍(ବିଷ) ।
ଏବେ ସେ ଆସିଗଲାଣି । ତେଣୁ ଲେଖୁଦେଲି
ମ୍ୟାରେଉ ଅଗେନ୍(ଏମଣ୍ଡ) ।

ଟି-ଶାର୍ଟର କଥା

ଜାଣନ୍ତି କି ଏବେ ଯେଉଁ ଟି-ଶାର୍ଟରୁ ଫ୍ୟାଶନେବଳ ପୋଷାକଭାବେ ଗଣନା କରାଯାଉଛି ପ୍ରଥମେ ଡାହା ଅନ୍ତରଗାର୍ମେଷ ବା ଅନ୍ତରବସ୍ତ୍ର ଭାବେ ବ୍ୟବହାର ହେଉଥିଲା । ଆଉ ସମୟ କ୍ରମେ ତାହା ମୁଖ୍ୟ ପୋଷାକରେ ପରିଣାମ ହେଲା । ତେବେ କେମିତି ହେଲା ତା' ପଛର କଥା ହେଉଛି - ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଆମେରିକାର ଶ୍ରମିକମାନେ ଜମ୍ପଶ୍ରୀ ପିଣ୍ଡରୁଥିଲେ । କୁହାୟାଏ ଗରମର ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ କିଛି ଶ୍ରମିକ ନିଜ ଜମ୍ପଶ୍ରୀରୁ ଦୁଇ ଭାଗରେ ବିଭାଗ କରିଦେଲେ । ଉପରଭାଗକୁ ଏତିକି ଲମ୍ବା ରଖିଲେ ଯେମିତିକି ତଳଭାଗର ପ୍ରାଉଜବର ବେଳୁରେ ତାକୁ ଖୋସିଥେବ । ପରେ ଅନ୍ୟ ଶ୍ରମିକମାନେ ବି ଏମିତି ପିଣ୍ଡବା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଖଣ୍ଡିରେ କାମ କରୁଥିବା ଶ୍ରମିକ ଓ ଜାହାଜରେ ଜିନିଷ ଅପଳୋଡ ଅନଳୋଡ କରୁଥିବା ଶ୍ରମିକମାନେ ବି ଏହିଭଳି ପୋଷାକ ପିଣ୍ଡବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଏମିତିଭାବେ ସେହି କଗାଯାଇଥିବା ଜମ୍ପଶ୍ରୀ ଉପରଭାଗ ପରେ ଟି-ଶାର୍ଟର ରୂପ ନେଲା । ୧୯୯୮ ରେ ଟି-ଶାର୍ଟର ଉପାଦନ ବି ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ତେବେ ୧୯୯୩ ରେ ଆମେରିକାୟ ନୌସେମା ଏହାକୁ ପ୍ରଥମେ ଅନ୍ତରଗାର୍ମେଷଭାବେ ବ୍ୟବହାର କଲା । ନାରିକମାନେ ଏହାକୁ ପିଣ୍ଡିଲେ । ବିଭିନ୍ନ ଜଣଶ୍ରୀରେ ବି ଏହା ଲୋକପ୍ରିୟ ଅନ୍ତରବସ୍ତ୍ରଭାବେ ବ୍ୟବହାର ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଚାଷ କରିବାବେଳେ ବି ଏହାକୁ ପିନାଗଲା । କାରଣ ଏହାକୁ ପିଣ୍ଡବା ଯେମିତି ସହଜ ଥିଲା ।

ବିଭିନ୍ନ ଜଣଶ୍ରୀରେ ବି ଏହା ଲୋକପ୍ରିୟ ଅନ୍ତରବସ୍ତ୍ରଭାବେ ବ୍ୟବହାର ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଚାଷ କରିବାବେଳେ ବି ଏହାକୁ ପିନାଗଲା ।

କାରଣ ଏହାକୁ ପିଣ୍ଡବା ଯେମିତି ସହଜ ଥିଲା,

କାଙ୍ଗୁଆଳ ଲୁକ ପାଇଁ
ବେଶି ପସଦ କରାଯାଏ
ଟି-ଶାର୍ଟକୁ । ଏହାକୁ
ପିଣ୍ଡବା ଯେମିତି ସହଜ,
ସେମିତି ଆରାମଦାୟକ
ବି । ଯେଉଁଥିପାଇଁ
ଏହାର ଆଦର ପିଲାତୁ
ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସବୁବର୍ଷରେ

ରହିଛି । ହେଲେ କେବେ ଭାବିଛନ୍ତି କି ଏହି
ଟି-ଶାର୍ଟର ଇତିହାସ କ'ଣ ? ଏଥର ଜାଣନ୍ତୁ ଏ
ଅମ୍ବକ୍ରିଯେ...

ସମା କରିବା ବି ସେମିତି ସହଜ ଥିଲା । ତା' ସହ ଏହା ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଶୟା ବି ଥିଲା । ପରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଲା କାଙ୍ଗୁଆଳ ପୋଷାକଭାବେ ନୌସେମାର କିଛି ଅପିସର ଯୁଦ୍ଧିପରମ ସହଜ ଏହି ଟି-ଶାର୍ଟ ପିଣ୍ଡବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଡିକ୍ରନାରିରେ ଟି-ଶାର୍ଟ: ୧୯୭୦ ବେଳକୁ ଟି-ଶାର୍ଟ ଶବ୍ଦ ଆମେରିକୀୟ ଲକ୍ଷିତାର ଅଂଶ ପାଲିଲା । ଆଉ ଟି-ଶାର୍ଟ ଶବ୍ଦଟି 'ମରିଯମ ପ୍ରେବନ୍ତର ଡିକ୍ରନାରି'ରେ ଖ୍ଵାନ ପାଲିଲା । ଲୋକପ୍ରିୟ ହେଲା: ୧୯୮୦ ରେ ଆମେରିକୀୟ ଅଭିନେତା ମୋରଲୋନ

ବ୍ରାହ୍ମେ ଯେବେ 'ଏ ଶ୍ରିରକାର ନେମତ ଡିକାଯର' ନାମକ ତ୍ରାମା ପିଲୁରେ ଟି-ଶାର୍ଟକୁ ଆଉଗରୁଡ଼ରଭାବେ ପିଲୁରେ ଟି-ଶାର୍ଟ ଲୋକପ୍ରିୟ ହୋଇଗଲା । ଆଉ ଏହା ଫ୍ୟାଶନେବଳ ଗାର୍ମେଷ ଓ ଆଉରେ ଡେବ୍ରେ ଗାର୍ମେଷର ମାନ୍ୟତା ପାଇଲା । ତେବେ ଏହାକୁ କେବଳ ପୁରୁଷ ହେଲା କାଙ୍ଗୁଆଳ ପୋଷାକଭାବେ ପିଣ୍ଡରୁଥିଲେ । ପ୍ରିଷ୍ଟେଚ ଟି-ଶାର୍ଟ: ୧୯୭୦ ବେଳକୁ ପ୍ରିଷ୍ଟେଚ ଟି-ଶାର୍ଟ ଲୋକପ୍ରିୟ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଟି-ଶାର୍ଟ ଉପରେ ପ୍ରଥମ ପ୍ରିଷ୍ଟେଚ ଏକ ରାଜନୈତିକ କ୍ୟାମେନ ସମୟରେ କରାଯାଇଥିଲା । ଆମେରିକାର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ପ୍ରାର୍ଥନା ଭାବେ ଲାକୁଥିବା ଥୋମାସ ଲ ଡେହି, ଟି-ଶାର୍ଟରେ 'ଡିଇ ଉଲଥ ଡେହି' ସ୍ଲୋଗନ ପ୍ରିଷ୍ଟେଚ କରାଯାଇଥିଲେ । ଆଉ ୧୯୭୦ ମରିଯମ ବେଳକୁ ଟି-ଶାର୍ଟକୁ ମହିଳାମାନେ ବି ପିଣ୍ଡବାକୁ ଲାଗିଲେ । ପରେ ପରେ ବିଭିନ୍ନ ଡିକାଇନ୍ ଓ ପ୍ରିଷ୍ଟେଚ ଟି-ଶାର୍ଟ ଡିଆରି ହେଲା, ଯାହାକୁ କି ଯେବୋଣେ ଅନେକବରରେ ପିଣ୍ଡରେ ହେଲା । ଏବେ ତ ଆରାମ, ଶ୍ଵାଙ୍କଳ ପାଇଁ ଏହା ସମସ୍ତକର ପ୍ରିୟ ପାଲିଛି ।

କପି ଥାର୍ଟ

କପି କପି ମାଇଶକୁ ପ୍ରେଶ କରିଦିଏ । ସେଥିପାଇଁ
ଏହା ଅନେକଙ୍କର ପ୍ରିୟ । ତେବେ ଜାଣନ୍ତି କି ଏଇ
କପିରେ ସ୍ଵାଦର ପୋର୍ଟ୍ରେଗ ବି କରାଯାଉଛି, ଯାହାକୁ
ଦେଖିଲେ ପିଲାବାକୁ ଆଦୋ ଇଚ୍ଛା ହେବ ନାହିଁ ।
ବରଂ ସେହି ମାନ୍ୟର ପିସକୁ ସାଇଟି ରଖିବାକୁ ଲାଇଁ
ହେବ । ଲୟ ଏଞ୍ଜୋଲ୍ସର ଏକ କାଫେରେ କପି
ସର୍ବ କରିବା କାମ କରୁଥିବା ମାଇକେଲ ବ୍ରିଟ ନାମକ
ଜଣେ ୧୯ ବର୍ଷାମ୍ବୁଦ୍ଧ ଯୁବକ ତିଆରି କରୁଛନ୍ତି ଏଭଳି
କପି ଆର୍ଟ । ଅବସର ସମୟରେ ମଜାରେ ମଜାରେ
ସହ୍ୟୋଗୀଙ୍କ କପି ମଗରେ ଚିତ୍ର କରୁ କରୁ ସେ ନିଜ
ଭିତରର ଏହି କଳାକୁ ଆବିଷାର କରିଥିଲେ । ଧୀରେ

ଧୀରେ ସେ କପି ମରାର ମୋଟା ଫେନିଲ
ଏସପ୍ରେସୋ ଉପରେ କଲେ ଭିଲୋରିଆ
ବେକହାମ, ଜଣ୍ମି ଟିମରଲେକ, ଅନ୍ତିମ
ହେପବନ୍, ପଲ୍ ମାକବାର୍ଟିମାଙ୍କ ପରି ବିଭିନ୍ନ
ସେଲିବ୍ରିଟିଙ୍କ ପୋର୍ଟ୍ରେଗ । ମାଇକେଲ ନିଜର
ସବୁ କପି ଆର୍ଟକୁ ଫଟୋ ଉଠାଇ ରଖନ୍ତି ।
ଏବେ ସେ ଏସପ୍ରେସୋ ନେଇ ଏକ ବହି ପ୍ରକାଶ
କରିବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି । ଏହି ପ୍ରତିଭା ପାଇଁ ଏବେ
ମାଇକେଲ ନ୍ୟାଶନାପେ ଡୋଲ୍ ଗୁପ୍ତେର ବ୍ରାହ୍ମ

କଥା ଟାଙ୍କ

ଓঁ অভিজ্ঞান সাহা

ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ଏପରି ଅନେକ ପୋଲ ଭାଙ୍ଗିବାର ଖବର ଆଜିକାଲି ଭେବସାରା ଆସୁଛି । ଯାକୁ ଦେଖୁ ବିଶୋଧାବାଲା ଏମିତି ଚିଲ୍ଲାହାନ୍ତି ଯେ ଲାଗୁଛି ଯେମିତି ଦେଶରେ ଗୋଟେ ବଡ଼ ଭୁଲକ୍ଷେତ୍ର କି ପ୍ରଳୟଙ୍କରୀ ସୁନାମି ଆସିପାଇଛି । କିମ୍ବେ ଦେଶରେ ଏମିତି ପ୍ରତିଦିନ କେଉଁଠି ସ୍କୁଲ ଛାତ ଗଲିପାଇସୁଛି ତ କେଉଁଠି ମେତିକାଲ ଭୁଲୁଛି ପଢ଼ୁଛି । ଯଦି ପ୍ରତି ଘରଶାରେ ଲୋକେ ଏମିତି ଚିଲ୍ଲାହାନ୍ତି ଦେବେ କେବଳ ଗଲା ବସିବା, ବିପି ବଢ଼ିବା ସାର ହେବ ସିନା ଶାସକ ଉପରେ କିଛି ବି ପ୍ରତାବା ପଢ଼ିବନି । ଏ ଦେଶରେ ଏ ସବୁ ଦେଖସୁଥା ଘରଶା । ଯେଉଁଠି ଜଣେ ବାବାଙ୍କ ପାଦ ଧୂଳି ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଠେଲାପେଲାରେ ଦେବ୍ରଶହ ଲୋକ ପୋକାମାଛି ଭଜି ଦଳିହୋଇ ମରିଯାଉଛନ୍ତି ସେଠି ସ୍କୁଲ ଛାତ ଗଲି କୋଟିଏ ପିଲା ମରିବା କ'ଣ ଗୋଟେ ଘରଶାରେ ଗଣାୟାଏ !! ଦେଶକୁ ବିକାଶ ପଥରେ ଆଗେଇନେବାକୁ ହେଲେ ଏମିତିକା ଛୋଟ ମୋଟ ଫୁଲୁଣଶାକୁ ବଡ଼ ଘରଶା କହି ପ୍ରତିବାଦ କଲେ ବିକାଶ ହେଲିପାରିବନି । କିଛି ବଡ଼ ପାଇବାକୁ ହେଲେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଘରଶା ଫୁଲୁଣଶାକୁ ନଜର ଅନ୍ତର କରିବାକୁ ହୁଏ । କୃଷ୍ଣିର ବିକାଶ ହେଲେ ଚାଷୀ ଆମୁହତ୍ୟ କରିବେ, ଶିର୍ଷର ବିକାଶ ହେଲେ ଶ୍ରୀମିଳ ଛଟରେ ଆର୍ଥିକ ବିକାଶ ହେଲେ ଅଣି କୋଟିରୁ ବଡ଼ ଶହେ ଚାଲିଶ କୋଟି ଲୋକ ବିଶେଷଲ ମାଗଶା ସେବା ପାଇବେ । ଦେଶର ବିକାଶ ରଥକୁ ତାତ୍ପର୍ବତୀରେ ଦୌଡ଼େଇବାକୁ ହେଲେ ଆମ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ବି ସେହିପରି ବଡ଼କିରି ଗୋଡ଼ାଇବାକୁ ହେବ । ଧର୍ମ ସଙ୍କଟରେ, ବାହ୍ୟ ଶତ୍ରୁଙ୍କ ଯୋଗୁ ଦେଶର ସାମା ବିପଦରେ ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଟା ନ ଥିବାରୁ ସରକାର ଚିନ୍ତାରେ ଥିଲା ବେଳେ ଆମ ଲୋକଙ୍କ ଚିନ୍ତା ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥର ଦରଦାମ ବୃଦ୍ଧିରେ ? ଛି, ଲାଜଲାଗୁଛି କହିବାକୁ । ଲୋକଙ୍କ ଏଇ ସଂକାର୍ଯ୍ୟ ମନୋଭାବ ଯୋଗୁ ଦେଶର ବିକାଶ କେବେ ହେଁ ସିଂହ ଧରୁନ୍ତି । ସେପଟେ ଚନ୍ଦ୍ରପଞ୍ଚରେ ଚନ୍ଦ୍ରାୟନର ବ୍ୟାଚରିତ ଭାବନ୍ତିରେ ଆଉ ଶ୍ଵାର୍ତ୍ତ ହେଉନି ଏପଟେ ଲୋକେ ପଚାରୁଛନ୍ତି ଭାଇ ପେଟ୍ରୋଲ ରେଣ୍ଟ ଚିକେ କମେଲମୁଅନ୍ତା ନାହିଁ ! ଶିଶୁ, ଏମାନଙ୍କୁ ଖାଲି ଗୋଡ଼େଇ ଗୋଡ଼େଇ ପିଟ ନ ହେଲେ ରାତିଆଧ୍ୟାତ୍ମା ଅନ୍ଧାବାହିତ୍ତା କର । ତା'ପରେ ଯାଇ ବାବୁ ଆସିବେ । ଯେମିତି ପେଟ୍ରୋଲ ଦର କୋଣିଏ ଚଙ୍ଗା କମେଲରେଲେ ଏମାନେ ଦେଶ ପାଇଁ ତିନି ଚାରିଟା ମୋବେଲ ପୁରସ୍କାର ନେଇଥାଏବେ । ଛୋଟ ଆଖିକୁ ଛୋଟ ଚିନ୍ତା ଆସେ । ଆଖି ବଡ଼ କର । ନିଜ କଥା ଛାଇ ପୁଥିବାକୁ ଦେଖ । ରୁଷିଆ ମୁକ୍ରେନ ପୁଷ୍ଟିକୁ ଦେଖିଲାମି, ଆମ ଦେଶ ଏବେ କୋଣିଏଟା ବଡ଼ ବଡ଼ ଦେଶର ମୁଖ୍ୟା ହେଲାଛି, କ'ଣ ଖବର ଅଛି ଭୁଲ ପାଖରେ, ତିନିମା ରାଫେଲ ଉଡ଼ାକାହାଜ ଆସିଗଲାଣି ଆଉ ସାତଟା ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ ପାଞ୍ଜ୍ଯାନ ଭିତରେ ପରି ଖାଲି ଘାଇଁ ଘାଇଁ କରିବ, ଅଧ୍ୟାନ ପୁଅ ବାହାର ଖର୍ଜ ଚଙ୍ଗାର ଶୂନ୍ୟ ଗଣ୍ଯ ଗଣ୍ଯ ଶୂନ୍ୟ ଆଜ୍ଞାତି ଗାର ସରିଯିବ, କ'ଣ ମୁଖ୍ୟ ନା ନାହିଁ । ଏ ଆଜୁ ପିଅାନ, ପେଟ୍ରୋଲ ଭଜି ରାତିଆଧ୍ୟାତ୍ମା କିମ୍ବା ନାହିଁ ଉଦ୍‌ଦିନ କିମ୍ବା କର । ତଳକ ଦେଖିଲେ ତଳନି କରିପାରିବି ।

ଶାନ୍ତିର କପୋତ

ପ୍ରଫେସର ଶିବ ଚରଣ ନାୟକ

ପକ୍ଷୀଘର ପ୍ରକାଶନୀୟ, ମଧୁସୂଦନ ନଗର, ଡୁଇନ୍ଦ୍ରାଜାଳୀ, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୧

ମୂଲ୍ୟ- ୨୯୦ଟଙ୍କା
ପୁସ୍ତକରେ ୧୯୦୧ରୁ ୧୦୭ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନୋବେଲ୍ ପୁରସ୍କାର
ପାଠ୍ୟାଳ୍ୟରେ ପିଲାତେ ହେଲା ଜିଅପାର୍ଟି ପାର୍ଟି।

ପାଇଁଥିବା ଲୋକଙ୍କ ଦସ୍ତଖତେ ଦୂରନା ଦୀଆଯାଇଛି । କେତେକ
ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଥରେଇ ଅଧିକ ମଧ୍ୟ ପାଇଛନ୍ତି । ଯୁଦ୍ଧଏ,
ବ୍ରିଟେନ୍ ଓ ଜର୍ମାନୀ ବିଶ୍ଵର ପ୍ରଥମ,
ବ୍ରିଟୀୟ ଓ ଡ୍ରାଇୟ ଖାନରେ ଅଛନ୍ତି
। ଅଥୁମଥରୁ ଶାନ୍ତି ପାଇଁ ୧୦୪ ଥର
ପୂର୍ବାର ଦୀଆଯାଇଛି । ପୁସ୍ତକରେ
ବିଜେତା ଓ ସେମାନଙ୍କ ଭୂରିକା
ବିଷୟରେ ଟିପ୍ପଣୀ ଦୀଆଯାଇଛି ।
ଏ ଭିଳ ଅନେକ କଥାର ଅବତାରଣା
କରିଛନ୍ତି ଲେଖକ ମାଝକ । ଏହା
ନିଶ୍ଚଯ ପାଠକୀୟତା ଲାଭ କରିବ
ଏଥରେ ସଦେହୁ ନାହିଁ ।

ପ୍ରାଣର ଉପକଥା

ଉପରକୁ ଦେଖ । ବିଶ୍ୱ ଜଳବାୟୁ ଦୂଷିତ ହେବାରୁ ଜନ୍ମ କେମିତି ସଳଦିଆ ଦିଶିଲାଣି । ଉତ୍ତର ମେରୁ ତରଳୁଛି, ସମୁଦ୍ରପତନ ବଢ଼ୁଛି । ଅଧା ପୃଥବୀ ବୁଝିଯିବ । ବଡ଼ଦାଣ୍ଡରେ ମାନ ଖେଳିବେ । ସେ ବିଶ୍ୱରେ କ'ଣ କାହାର ଚିନ୍ତା ଅଛି । ପଗରିଲେ କହିବେ କ'ଣ ନା ବେକାରି ସମସ୍ୟା କଥା କ'ଣ ହେଲା । ଧେତ୍ ତେବେଳି, ଏମିତିକା ଛୋଟ ଚିନ୍ତା କରୁଥିବା ଲୋକ ଦେଶରେ ଥିଲେ ଶହେରବ୍ରତ୍ତ ଛାଇ ଆଗାମୀ ଦୂର ଶହ ବର୍ଷ ଗଲେ ବି ଦେଶର ଉନ୍ନତି ଅସମ୍ଭବ । ବିଶ୍ୱାସ ହେଉନି ଯଦି ଲେଖୁକି ରଖ, ନଚେତ ମୋ ନାହିଁ କୁକୁର ପାଳିବ । ଗତକାଳି ଜଣେ ପରିଚିତ ସାନଭାଇ ଦେଖାହେଲା । ଟିକେ ଟିକେ କଥାରେ ଦେଶଭକ୍ତି କଥା କହି ଭାବିଷ୍ୟକ ହେଲିଯିବାଟା ତା'ର ଗୋଟେ ପୁରୁଣା

ଗୋରା । ଅନ୍ୟାୟ ଦୁର୍ଲଭତି କଥା ପଡ଼ିଲେ ଉଚ୍ଛରିତ ହେଲାଯିବା ଭଲି ମୁଣ୍ଡଦୋଷ
ତା'ର ଅଛି । ମୋଟେ ଦେଖୁ କହିଲା—“ଜାଣିଛ ଭାଇ ! ଗୋଟେ ଜାଗାରେ
ଏହିଟି ପୋଲ ତିଆରି ହେଲାଛି, ଯାହାର ଆଖପାଖ ବୁଝ କିଲୋମିଟର
ଭିତରେ ନଈ କି ନାଳ କିଛି ନାହିଁ । ସୁନ୍ଦର ଖେଳପଡ଼ିଆ ମଞ୍ଜିରେ ପୋଲ ତିଆରି
କରିଦେଲାଙ୍କିଛି । ଆଉ ଆମ ଗାରେ କେଉଁ କାଳକୁ ପୋଲ ପାଇଁ ଦୁଇଟା ଖୁବ୍‌ଯରୁ
ଦେଖିବା ହେଉ ହେଉ ଗୋଟାଏ ପିଢ଼ି ଗିଲାଗଲାଣି । ଯେଉଁଠାଂ ଆବଶ୍ୟକ ସେଠି
ପୋଲ ନାହିଁ, ଯେଉଁଠାଂ ନାହିଁ ସେଠି ପୋଲ ଛିଡ଼ା ହେଲାଛି ।” ତା' କଥା ଶୁଣି
ମୋ ପାରିଗୁ କ'ଣ ବାହାରି ଆସୁଥିଲା ଯଥାସମ୍ବନ୍ଧ ଶାଳାନିଟା ରକ୍ଷା କରି ତାକୁ
ବୁଝେଲି ଦେଖୁ ଏଇଟା ବରାରବାଦର ଶାସ୍ତ୍ରକଥା । ପ୍ରଥମେ ଜିନିଷ ତିଆରି
ହୁଏ ତା'ପରେ ସେହି ଜିନିଷ ପାଇଁ ଲୋକଙ୍କ ଭିତରେ ଆବଶ୍ୟକତା ତିଆରି
କରାଯାଏ । ଏ ବର୍ଷ ବର୍ଜେଟରେ ପୋଲ ତିଆରି ହେଲା ଆରବର୍ଷ ବର୍ଜେଟରେ
ନଈ ଖୋଲାହେବ । ନଅଙ୍କ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପଡ଼ିଲା ପରେ ତାଳଦଣ୍ଡ କେନାଲ
ଖୋଲାହେଲା । ସରକାର ଆଶୁଆ ପୋଲ ତିଆରି କରିଦେଲେ ପକ୍ଷରେ ନଈ
ଖୋଲିବେ ଖାଲି ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଥିଲା । ଦେଖି ସ୍ବାଧୀନିଟା ପାଇଁ ଯେଉଁ ଜାତି
ମାତ୍ର ଖାଲ ଖାଇ ଶହେ ବର୍ଷ ଅପେକ୍ଷା କଲା ସେହି ଜାତି ଗୋଟେ ପୋଲ
ପାଇଁ ଦଶ ପଦର ବର୍ଷ ଅପେକ୍ଷା ନ କରିବା ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟଜନକ । ଦୁଇ ଚଙ୍କାର
କାମ ପାଇଁ ବେଳେବେଳେ ଦଶ ଚଙ୍କା ଖର୍ତ୍ତ କରିବାକୁ ପଡ଼େ । ସେଥିରୁ କ'ଣ

ଭାସିଗଲା ? ଯଦି କିଏ ସେଥିରୁ କ'ଣ ଦି'ଗା ଖାଲିଦେଲା ତେବେ ଅସୁରିଧି
କେଉଁଠି ରହିଲା ? ଏତେ ଜର୍ଷା କ'ଣ ପାଇଁ ? ତୁ ଖାଉଛୁ ତୋତେ କ'ଣ କିଏ
ମନା କରୁଛି ? ସରକାର ଚାହାନ୍ତି ଏକା ଏକା ସବୁ ନ ଖାଲ ଭାଗବାଣୀ ଖାଅ
ପଚଟ ପୂରେଇ ଖାଅ । ମିଳିମିଳି ଖାଅ । ଦେଶରେ ଭାଇତରା ବଜାୟ ରହୁ
ରାବଣ ସୀତାଙ୍କୁ ହରଣ କଲାପରେ ପଦ୍ମି ବିରହରେ ଜର୍ଜରିତ ରାମଚନ୍ଦ୍ର
ଭାରତରୁ ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ଯାଏଁ ସମୁଦ୍ର ଉପରେ ସେବୁ ତିଆରି କରିଦେଲେ । ତେ
ସ୍ଵାକୁ କେଉଁ ରାବଣ ହରଣ କରିଛି ଯେ ପୋଲ ପାଇଁ ଏତେ ବ୍ୟୁତ ହେଉଛୁ
ତ୍ରେତ୍ୟାରେ ମାଙ୍କଡ଼ାମାନଙ୍କ ସହାୟତାରେ ପୋଲ ତିଆରି ହେଲା । ଦେଇ
ଧାରା ଏଯାଏଁ ଗଲିଛି । ମାଙ୍କଡ଼ାମାନ ଏବେ ବି ପୋଲ ତିଆରି କରୁଛନ୍ତି
ତେଣୁ ପୋଲ ତିଆରି ପରେ ଉଦ୍‌ଘାଟନ ପୂର୍ବରୁ ଭୁବୁଡ଼ି ପଡ଼ୁଛି । ସବୁ ଝମେଲା
ସେଇ ପୋଲଠେଲାରେ ଭାଇ । ନା ପୋଲ ହେଲଥାନ୍ତା ନା ରାମ ରାବଣ
ସୁନ୍ଦର ହେଲ ରୂପାଏ ଲୋକ ମରିଥାନ୍ତେ ନା ଲଙ୍କା ଧ୍ୟା ଧ୍ୟା ହେଲଥାନ୍ତା । ପଢୁଣ୍ଡ
କେବେବୁ ସୁନ୍ଦର ସାରି ମାତା ସୀତାଙ୍କୁ ନେଇ ଅଯୋଧ୍ୟା ଗଲେଣି ହେଲେ
ଆଜିଯାଏ ସେଇ ପୋଲକୁ ନେଇ ବାହିଆପିଟା ସରିନ୍ତି । ଥୋକେ କହୁଛନ୍ତି
ଏଇଚା ସେଇ ତ୍ରେତ୍ୟା ଯୁଗର ପୋଲ ତ ଥୋକେ କହୁଛନ୍ତି ଏଇଚା କାଳେ
ସମୁଦ୍ର ପ୍ରାକୃତିକ ପ୍ରାଚିଳ ସେବୁ । ଯାହା କହୁ ଭାଇ, ସେବେ ହେଉ କି
ଏବେ ହେଉ ପୋଲ ପାଇଁ ସବୁ ଝମେଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ମୁଁ କହୁଛି ପୋଲ
ତିଆରି କରି ଏତେ ଝମେଲା ନେବା ଅପେକ୍ଷା ଖାଲି କାଗଜପତ୍ରରେ
ପୋଲ ତିଆରି ଦେଖେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ହିସାବ ବୁଝେଇଦେଲେ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ !
ତା'ପରେ ଲେଖାଣି ଶାଗ ଭାଲି ପ୍ରତିବର୍ଷ ସେହି କାଗଜପତ୍ରରେ ପୋଲ
ମରାମତି କାମ ପାଇଁ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବଥିବ । ନା ପୋଲ ଥିବ ନା ଭୁବୁଡ଼ିବି
ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ଆପୋଷ ବୁଝାମାଣାରେ ବାଣୀନେଲେ ଝମେଲା
ସରିଲା ଜାଶା । ଦେଶରେ ଏମିତି ଅନେକ ପୋଲ ଅଛି, ଯାହା ଭୁଗୋଳର
ମାନିତ୍ରରେ ନାହିଁ ହେଲେ କେଉଁ ଦଶକିରୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ମରାମତି ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ
ଚାଲିଛି । ଏ ସବୁ ପୋଲର ବିଶେଷତା ହେଲା ଏହା କେବେବି ଭାଙ୍ଗେନି,
ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାଗଜପତ୍ରରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ଚାଲିଛି ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୋଲ ଅଛି

ପ୍ରସନ୍ନ ଲଙ୍ଘନ କବ ଚ. ଏସ. ଏଲାଇଟ ଲୋକଙ୍କ ଭିତରେ ମୂଳ୍ୟବୋଧକ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଦେଖୁ ଓ ଶେଷ ଲ୍ୟାଣ୍ଡ କବିତାରେ ଲେଖୁଥିଲେ ‘ଦ ଲଙ୍ଘନ ବିଜ୍ଞାପନିଙ୍କ ଡାରନ’ । ଶହେ ବର୍ଷ ପରେ ବି ସେହି କବିତା ଏବେ ବି ପ୍ରାସାଦିକ ଲାଗେ । ମଣିଷର ମଣିଷ ଉପର ଦିଶାସ ଭାଙ୍ଗି । ପରିବାର ଭାଙ୍ଗି । ସମ୍ପଦ ଭାଙ୍ଗି । ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷର ମନୋବଳ ଭାଙ୍ଗି । ଦାଖତ୍ୟ ଭାଙ୍ଗି । ଦେଶ ଭାଙ୍ଗି । ମାନ, ଏବେ ଭାଙ୍ଗିବା ସିଜନ ତାଙ୍କି । ଲୋକଙ୍କ ଭିତରେ ମୂଳ୍ୟବୋଧ ଓ ମଣିଷପରିଆ ଭୁଲ୍ଲି ପାଥୁଲା ବେଳେ ପୋଲ କେଇବା ଭାଙ୍ଗିଗଲେ କ’ଣ ଭାସିଗଲା । ଦେଶ ପୋଲା ହେବା ଯାଏ ପୋଲ ତିଆରି ଚାଲୁଥିବ । ପୂର୍ଣ୍ଣମ ପରେ ଅମାବାସ୍ୟା ତା’ପରେ ପୁଣି ପୂର୍ଣ୍ଣମା ଆସିବ । ଭାଙ୍ଗିବା ସିଜନ ପରେ ପୁଣି ଗଢ଼ିବା ସିଜନ ଆସିବ । ଏହା ସଂଘାର ନିୟମ । ବିକାଶର ବି ସେଇ ନିୟମ । ଯାହା ଗଢ଼ାହେବ କିଛିଦିନ ପରେ ତାହା ଆପେ ଭାଙ୍ଗି, ତାକୁ ପୁଣି ଗଢ଼ାହେବ । ଭଙ୍ଗା—ଗଡ଼ା, ଗଡ଼ା—ଭଙ୍ଗା ଏମିତି ଚାଲୁଥିବ ।

-ବନ୍ଦମାଳୀ ଭବନ, ଖାନ ନଗର, କଟକ, ମୋ: ୯୪୩୭୦୧୦୭୫୫

ପ୍ରାଚୀକ ସମୀକ୍ଷା

ସାହିତ୍ୟ, ଅଭ୍ୟାସ ଓ ଅନ୍ତର ସଭା ଲେଖକ— ନିକଳ ଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ, ପକାଶକ— କାବ୍ୟଲୋକ

ଗ୍ୟାରେଜ ଛକ, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୨, ମୂଲ୍ୟ-୨୦୦ ଟଙ୍କା
ପୁସ୍ତକରେ ୨୦ଟିଆଲୋଚନା ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ଶେଷରେ ପ୍ରକାଶିତ
ବିଷୟ ଅନୁସାରେ ପୁସ୍ତକର ନାମକରଣ କରାଯାଇଛି । ପୁସ୍ତକରେ
ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କରିତ, ପରାମରା, ଉପନିଷଦ, ଯୋଗ ଓ ସୌନ୍ଦର୍ୟ
ଚେତନା ଉପରେ ବିଶ୍ଵତ ଭାବେ ପୁଞ୍ଜାନୁପୁଞ୍ଜ ଆଲୋଚନା

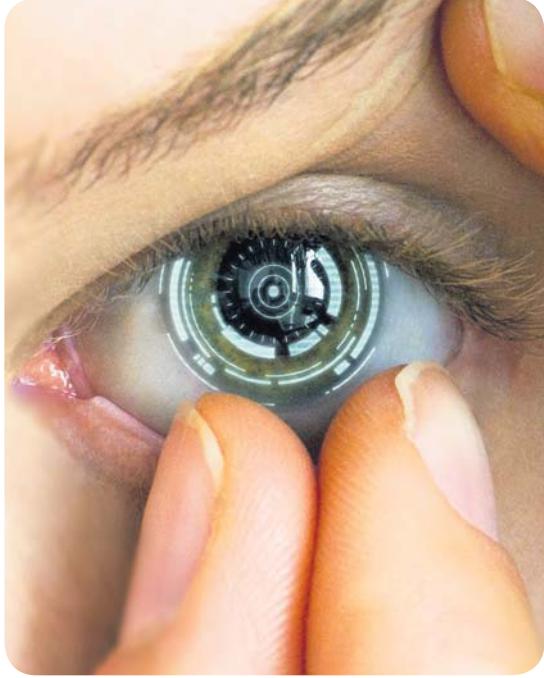
ଅନନ୍ୟ ଶିଶୁସାହିତ୍ୟ ସାଧକ ବୀରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ସାମନ୍ତରାୟ

ଲେଖକ - ଡାକ୍ତର ପ୍ରଶାନ୍ତ କୁମାର ସ୍ଵାଙ୍କ, ପ୍ରକାଶକ-
କୋଣାର୍କ ପବ୍ଲିଶର୍ସ, କଟକ-୮, ମୂଲ୍ୟ-୩୨୫ଟଙ୍କା।
ଓଡ଼ିଶାର ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କର
ଜୀବନବ୍ୟାପୀ ସାଧନାର ରହିଛି, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ବୀରେନ୍ଦ୍ର ସମନ୍ତରାୟ ଅଗ୍ରଗଣ୍ୟ । ଅର୍ଥ ଶତାବ୍ଦୀରୁ ଉର୍ଧ୍ବ କାଳ
ଧରି ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗରେ ସେ ଲେଖନୀୟ ଚାଳନା
କରିଛନ୍ତି । ଏବେ ବି ଡାଙ୍କ ଲେଖନୀୟ ଗଠିଶାଳୀ ରହିଛି । ଯାହା

ଦୂମ୍ ହୋଇପାରୁଥିବା କଣ୍ଠାଳ୍କୁ ଲେନ୍ତି

ଦୃଷ୍ଟିଶ୍ରଦ୍ଧିରେ ସମସ୍ୟା ଥିଲେ ଅନେକେ କଣ୍ଠାଳ୍କୁ ଲେନ୍ତି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି । ତେବେ ଜାଣି ଆଖ୍ୟା ହେବେ ଏବେ ଏମିତି ଏକ ରୋବୋଟିକ କଣ୍ଠାଳ୍କୁ ଲେନ୍ତି ତିଆରି କରାଯାଇଛି, ଯାହାକୁ କୁମ୍ବ କରି ବସୁ ଦୂର ଜିନିଷକୁ ଆରାମରେ ଦେଖିବେ । ଫଳରେ ବାଇମୋକୁଲାରର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିବନି । ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବା ମଧ୍ୟ ଦେଖ ସହଜ । ଆଖ୍ୟର ସମାନ୍ୟ ମୁଭମେଷ୍ଟରେ ଏହା କାମକରେ । ସାନ୍ ତିଆଗୋର ମୁନିତିରେ ଅପା କାଲିପର୍ମିଆର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଉଚ୍ଚ ରୋବୋଟିକ ସଂଟ୍ର କଣ୍ଠାଳ୍କୁ ଲେନ୍ତି ତିଆରି

କରିଛନ୍ତି । ଆଖ୍ୟକୁ ବିଭିନ୍ନ ଦିଗରେ ମୁଭମେଷ୍ଟ କରାଇ କେବଳ ଆଖ୍ୟପତା ଦୂର ଥର ପକାଇଲେ ଏହା କୁମ୍ବ ହୋଇ ଦୂର ଜିନିଷକୁ ଦେଖାଇଦିବ । ଆଖ୍ୟ ପିତୁଳା ଉପର, ତଳ, ବାମ, ତାହାଶ ହେଲେ ଆଖ୍ୟପତୁଳାରୁ ସୁଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ଲକ୍ଷେତ୍ରୋତ୍ତମ୍ଭଲୋଗ୍ରାଫିକ ସିଗ୍ରାଲକୁ କଣ୍ଠାଳ୍କୁଲେନ୍ତରେ ଥିବା ସେହି ଅନୁସାରେ ଏହା କୁମ୍ବ ଲକ୍ଷନ ଅବା କୁମ୍ବ ଆଉର ହୋଇଥାଏ । ଆଗାମୀ ଦିନରେ ଏହି ଚେକ୍ଲୋଲୋକି ଭିତ୍ତିଆଳ ପ୍ରୋପ୍ଲେଟିକ, ଆଉଜଣ୍ଠେବଲୁ ଗ୍ଲାସେସ ତିଆରିରେ ବି ବ୍ୟବହାର କରିଛେ ।

ବ୍ୟା
କ
ପେ
ଇ

ହାତୀଙ୍କ ସା ସେଣ୍ଟର

ଭାରତରେ ହାତୀଙ୍କ ଭଗବାନ୍ ଗଣେଶଙ୍କ ପ୍ରତୀକଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ । ଖାସକରି କେବଳରେ ଦେଖୁବାକୁ ମିଳେ ହାତୀଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଭଲ ପାଇବା । ଏଠି ହାତୀଙ୍କ ଲୋକେ ଏତେ ଭଲ ପାଆନ୍ତି ଯେ, ତାଙ୍କ ପାଇଁ ସା ସେଣ୍ଟର ବି ଖୋଲାଯାଇଛି । କେବଳର ଗୁରୁତ୍ୱରୁର ଶହରରେ ଅଛି ଏହି ଶା ସେଣ୍ଟର, ଯାହାର ନାଁ ପୁନାଥୁର କୋଟା ଏଲିପ୍ୟାଣ୍ଟ ଯାତ୍ର ବିଜ୍ଞାନେଶ୍ଵର ସେଣ୍ଟର । ଏଠି ହାତୀଙ୍କ ପ୍ରତିବର୍ଷ କୁଳାଇ ମାସରେ ‘ସୁଖ ଚିକିତ୍ସା’ ନାମକ ଆୟୁର୍ବେଦୀକ ଥେରାପି ଦିଆଯାଏ । ଏହି ଚିକିତ୍ସା ଭିତରେ ମାସାର ଦେବା, ଭଲଭାବେ ଘାସାଯଷି କରି ସ୍ଵର ବାଥ କରାଇବା ସାମଳ ଅଛି । ଏହାବାଦ ହାତୀଙ୍କ ଭଲ ତାଖପ ବି ଦିଆଯାଏ । ତା’ସହ ଦିଆଯାଏ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପ୍ରକାରର ହରାଲ ଚନ୍ଦିକ, ଯାହା ତାଙ୍କ ସୁଖ ରଖିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ଏଠାରେ ଏକଥିରେ

୪୦ରୁ ଉଷ୍ଣ ହାତୀଙ୍କ ସା ଦିଆଯାଇପାରେ । ୪୮ ଦିନ ଯାଏ ହାତୀଙ୍କ ଏହି ସେବା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ । ଏଠାରେ ହାତୀମାନେ ପାଣି ଭିତରେ ଯେଉଁଭଲିଭାବେ ମଣିଷଙ୍କଠାରୁ ସେବା ପାଆନ୍ତି ତାହା ଦେଖୁବାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗେ । କେଉଁ ହାତ ଆରାମରେ ପାଣି ଭିତରେ

ଶୋଇ ରହିଥାନ୍ତି ତ କେଉଁ ହାତ ରାଜା ଭଲ ବସି ମଣିଷଠାରୁ ପାଉଥିବା ସେବାର ମନ ଉଠାଥାନ୍ତି । ଏଭଳି ଆରାମଦାୟକ ସେବା ପାଇବା ପରେ ହାତୀଙ୍କ ମନ ଓ ଆମା ତାଜା ହୋଇଯାଏ । ଉଚ୍ଚ ଶା ସେଣ୍ଟର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗୁରୁତ୍ୱାୟୁରଗ୍ରହଣ ସ୍ଥିତି ମନ୍ଦିର ସହ ଜଢ଼ିତ । ଯେଉଁ ମନ୍ଦିରରେ ହାତୀଙ୍କ ସୁନ୍ଦରଭାବେ ସଜାଯାଇ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରାଯାଏ ।

ପର୍ମିଷ୍ଟ ସଂଗ୍ରହାଳୟ

ଭାରତରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସଂଗ୍ରହାଳୟ ଅଛି । ତେବେ ବେଜାଲୁରୁରେ ଥିବା ସଂଗ୍ରହାଳୟ ସବୁରୁ ଭିନ୍ନ ଓ ନିଆରା । ଏହି ସଂଗ୍ରହାଳୟରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରାଯାଏ ମଣିଷ ଓ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ମହିଷ୍ମାଳ । ଏଠି ଯେଉଁଥାତେ ନଜର କୁଳାଇବ କେବଳ ସତ୍ୟତିକା ମହିଷ୍ମାଳ ଦେଖୁବାକୁ ମିଳେ । ‘ନ୍ୟାଶନାଲ ଲକ୍ଷଣ୍ଟ୍ରୋପ୍ତ୍ର’ ପରିସର ଭିତରେ ଥିବା ଏହି ସଂଗ୍ରହାଳୟ ଲୋକଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ମହିଷ୍ମାଳ ଖୁବି ନିଜଟରୁ ଦେଖୁବା ତଥା କୁଳକାର ସ୍ଥାଯୀଗ ଦେଇଥାଏ । ଉଚ୍ଚ ସଂଗ୍ରହାଳୟ ମ୍ୟୋରୋପଥୋଲୋକି ବିଭାଗର ପ୍ରଫେସର ତଥା ପ୍ରମୁଖ ଡାକ୍ତର ଏସ୍.କେ. ଶିଳ୍ପିଙ୍କ ହାରା ନିର୍ମିତ । ସେ ଗୋଟିକ ଶବ୍ଦ ପରୀକ୍ଷଣ କରିବା ସମୟରେ ମହିଷ୍ମାଳ କିମ୍ବା ଅଂଶକୁ ଗବେଷଣା ପାଇଁ ନେବାର ଅନୁମତି ନେଇଥିଲେ । ପ୍ରଥମେ ସେ ଏହାକୁ ତାକୁରା ପଥୁରା ଶାତ୍ରୁଗାତ୍ରକୁ ମହିଷ୍ମାଳ ସଂପର୍କରେ ପଥାଇବା ଲାଗି ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ । ପରେ ଏହି ମହିଷ୍ମାଳ ନେଇ ସଂଗ୍ରହାଳୟ କରିବାକୁ ଚିନ୍ତା କରିଥିଲେ । ଶେଷରେ ସେ ଏହି ସଂଗ୍ରହାଳୟ କରିବାରେ ସଫଳ ହେଲେ । ଉଚ୍ଚ ସଂଗ୍ରହାଳୟରେ ପ୍ରାଯ୍ ୪୦୦ ମହିଷ୍ମାଳ ଅଛି ।